

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Sestdiena, 1995. gada 19. augusts

Nr. 60 (6615)

Mūsu viesi — dāņu speciālistes

Turpat vai nedēļu mūsu rajonā uzturējās dāņu speciālistes no Roskildes universitātes. Helēne Oldrupe un Dārte Nilsena strādā universitātes Vides aizsardzības tehnoloģijas un sociālo zinību departamentā.

Par savas vizītes mērķi Helēne Oldrupe uzskata ekoloģiskās lauksaimniecības attīstības iespējas Preiļu rajonā. «Un mēs vēlētos tikties ar rajona vadību, lauksaimniecības departamenta pārstāvjiem un zemnieku konsultantiem. Kā arī aplūkot, kādas iespējas ir Preiļu rajonam ražot šos produktus un pārdot tos Rietumu tūrgū — tā ekspresintervijā tiem pašiem sākumā izteicās dāņu speciāliste.

Rajona padomes attīstības nodaļas speciālisti Valērijs Stūris un Pēteris Romanovs viņām bija sagādājuši šīs iespējas. Bija gan pieņemšana pie rajona padomes priekšsēdētāja Ilmāra Meluškāna, gan tikšanās ar vietējo pašvaldību vadītājiem, zemnieku konsultantiem un citiem speciālistiem.

Darba plānā bija iekļauta iepazīšanās ar Jura Pastara, Jāņa Gavara un Jāņa Kručāna zemnieku saimniecībām Preiļu pagastā, bija ciemošanās pie Pētera Rožinska, Artūra Želva un Jāņa Šņepsta Aizkalnes pagastā un Vitālija Līvmaņa un Raipoles zemnieku saimniecībā (īpaši interesēja zirgkopība) Pelēču pagastā. Rušonas pagastā. viesus gaidīja Arvids Soldāns un Jāzeps Bečs.

V.Romanovskis

Skolu ziņas

Atjaunošanas gada jubileja

Arendoles pamatskolai aprit pirmais gads kopš tās atjaunošanas. Direktors Jānis Lazdāns pastāstīja, kā skola gatavojas mācību gadam.

— Diemžēl neesam saņēmuši Latgales Attīstības programā skolai paredzētos tūkstos latus. Acīmredzot, tam par cēloni ir budžeta krīze. Līdz ar to nevarējam izremontēt skolas zāli, lai tajā notiktu sarīkojumi un varētu novietot atbilstošas ierīces fizikulturai. Šogad skola pieaug par vienu klasi, — nu šeit būs arī sestā klase. Palielinās pedagogu skaits, viena skolotāja ierodas pēc pedagogiskā institūta absolūvēšanas, bet otra neklātienē mācīsies Rēzeknes skolotāju institūta. Kopā ar direktoru skolā strādās seši pedagogi, tomēr ne visiem iznāks pilna darba slodze.

Rozkalnu pagasta padome piešķir 100 latus, par ko nopirksim solus. Šajās dienās skolā notika skolotāju, vecāku un skolēnu talka. Ierīkojam celiņus, applāvam zāli. Skolā pa laikam iegriežas bijušais audzēknis, Latvijas vēstnieks Lietuvā Alberts Sarkanis. Nesenajā apciemojumā viņš uzdevināja lietuviešu — latviešu vārdnīcu, kas izdota pirmo reizi un kuras sastādīšanā pats piedalījies.

Sadarbība ar Dāņu izglītības jomā

Rajona skolu valdes priekšsēdētājs A.Zagorskis Izglītības ministrijas Attīstības institūta grupas sastāvā, kurā ietilpa arī citi skolu valžu pārstāvji, šonedēļ uzturējās Dānijā. Kopā ar Dānijas izglītības speciālistiem izstrādāts līgums par sadarbību izglītības jomā.

Palīgskolas audzēkņi — zaļumos

Rudzātu palīgskolas audzēkņi uz nedēļu devušies zaļumos. Šāda iespēja viņiem sagādāta sporta un atpūtas bāzē pie Eikša ezera.

L.Rancāne

Šodien «Novadniekā» — Līvāni.

Citus materiālus par pilsētas šodien un problēmām lasiet 4. un 5. lappusē, kurus sagatavojuši Lidija Kirillova, fotogrāfējis Jānis Silickis.

Līvānu projekts — bezdarbnieku projekts

Visa Latvija zina, ka Līvāni ir bezdarbnieku citadele, jūlija beigās tur bija gandrīz apaļi divi tūkstoši bezdarbnieku ar visdažādāko «stāžu». Lielākā daļa — ilgtermiņa bezdarbnieki, no kuriem daži bez darba ir jau četrus gadus. Tas radijis cilvēkos sociālo izolāciju, depresiju, pasivitāti, bezcerību. Vairākums gaida, ka atjaunos darbību kāda no Līvānu gigantiskajām rūpnīcām, ka kāds viņu dzīvi nokārtos. Joprojām saglabājies totalitārais domāšanas veids par «stipro vīru», vai tas būtu uzņēmuma direktors, pilsētas dome vai valdība, kas atrisinās visas problēmas un pateiks, kā dzīvot. Ar šādu nostāju cilvēki tūri fiziski vairs nav spējīgi izdzīvot, jo trūkst elementāru iztikas līdzekļu. Bet mainīt savu dzīvi spēj retais — vismaz divas paaudzes ir uzaugušas bez demokrātiskajām tradīcijām, bez atbildības par personīgo dzīvi. To visu jāiemācās tagad, turklāt ļoti īsā laikā.

Nemot vērā Līvānu apstākļus, ir atbalstāma ikviena aktivitāte, kas tiešā vai netiešā veidā samazina bezdarbu un palielina darba vietu skaitu. Tādēļ svarīgi ir aktivizēt iedzīvotājus, lai pašvis bezdarbnieks kļūtu par aktīvu darba meklētāju. Lai uzņēmēji paplašinātu ražošanu, un tie, kas nopelna, dotu iespēju nopelnīt citiem. Lai tie, kas pašlaik ir bez darba, apzinātos savas spējas, prasmes, talantus un meklētu iespējas realizēt.

Lai šīs idejas realizētos, Līvānu pilsētas dome meklē sadarbības iespējas un atbalstu Labklājības ministrijas nodarbinātības Valsts dienesta speciālo programmu daļā. Atbalsts vajadzīgs, lai sāktu darboties Līvānu bezdarba projekta koncepcija, kuras vietējā koordinatore ir Laila Udrovskā.

Pēc viņas domām viens no veidiem,

kā likt vietējiem cilvēkiem sākt domāt par sevi un savu nākotni, ir izglītība. Bezdarbniekiem tā ir aktīva iesaistīšana projekta realizācijā, kursi psiholoģijā, uzņēmējdarbībā, svešvalodu un arodapmācība, lekcijas. Uzņēmējiem — kursi uzņēmējdarbībā, ekonomikā, mārketiņgā, reklāmā, kā arī pieredzējušu speciālistu konsultācijas un lekcijas.

Augstais bezdarba līmenis pilsētā, neizmantotais kvalificētais darbaspēks un ražošanas līdzekļi ir pierādījums arī zināmāi Līvānu uzņēmēju nekompetencei un izglītības trūkumam. Tieši tāpēc projekts skar ne tikai bezdarbniekus, bet arī potenciālos un esošos darba devējus.

Projekta autori uzskata, ka jāpievērš uzmanība arī izglītībai skolās, jo daudzi bezdarbnieku bērni pēc skolas absolvēšanas arī kļūst bezdarbnieki, jo neredz akadēmiskās izglītības saistību ar dzīvi, neredz jēgu izglītībai, bet tie, kas iestājas augstskolās, vairs Līvānos neatgriežas. Ne velti projekta koncepcijā tiek uzsvērti Dānijas karaļa Frederika VI 1814. gadā teiktie vārdi: «Nabagi mēs esam. Mums nevajag būt turklāt arī dumjiem.»

Viens no projekta stūrakmeņiem būs dialogs ar bezdarbnieku kā konkrētu cilvēku, personību. Ir skaidrs, ka nu vairs pilnīgi neder populistiski aicinājumi, plašas sanāksmes un uzrunas masu informācijas līdzekļos. «Darbs ar masām» jānomaina ar «darbu ar individu». Tādēļ būtiska projekta sastāvdaļa būs tikšanās. Lai tās būtu auglīgas, vajadzīga telpa bez bailēm, kur var brīvi izteikt savas domas un problēmas. Radīsies doma par bezdarbnieku kafejnīcu, kas būtu darbnīca ideju ģenerēšanai un sadarbības radīšanai, neformālam un demokrātisk-

am dialogam. Šeit būtu vieta arī izstādēm un kultūras aktivitātēm.

Lai radītu iedzīvotāju izpratni par projektu, iedvesmētu tajā iesaistīties, jāveic liels informācijas izplatīšanas darbs. Diemžēl daudzi līvānieši laikrakstus nepasūta un nepērk, bet vietējā televīzija raida tikai pāris stundas nedēļā. Tas nozīmē, ka iedzīvotāji lielāko daļu svarīgās informācijas nesaņem nemaz vai arī saņem ar nokavēšanos un stipri sagrozītu. Tādēļ projekta autori domā par savas informācijas sistēmas radīšanu.

Tālāk izstrādājot un realizējot projektu, jāveido arī tāda institūcija, kur praktiskais darbs būtu vienots ar teorētisko izglītību un personības attīstību. Ražošanas studiju centrs ir reāla iespēja to visu apvienot. Tā dalībnieki būs bezdarbnieku grupa, kuri sešos mēnešos, saņemot mācību stipendiju, apgūs mākslas amatniecību Līvānu mākslas skolā. Šī skola pildīs ražošanas studiju centra darbnīcas funkcijas.

Darbnīcā mācīsies izprast konkrētajam amatam raksturīgo stilu un tradīcijas. Cilvēki būs iekļauti ne tikai ražošanā, bet visā garajā procesā no idejas, zīmēšanas, aprēķiniem, materiālu iegādes un uzskaites līdz tirgum, pārdošanai un piegādāšanai. Radīsies iespēja mācīties kalkulešanu, grāmatvedību, budžeta sastādīšanu un arī latviešu valodu.

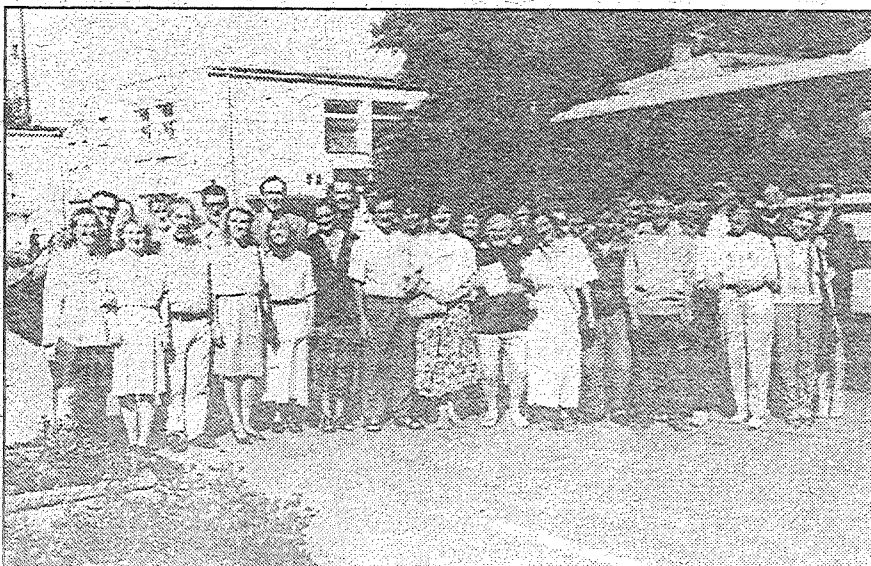
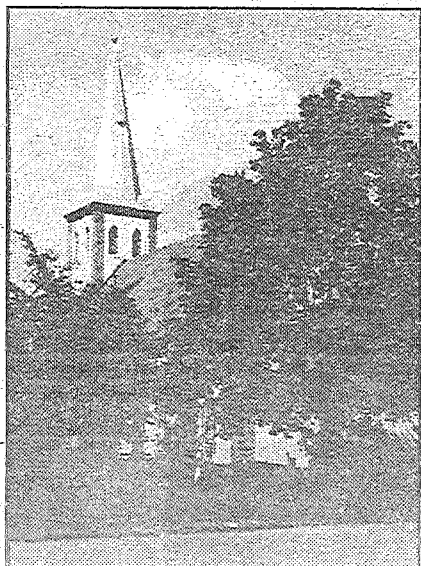
Visas šīs idejas ir tikai pats Līvānu projekta sākums. Tālākā gaita un ideju realizācija lielā mērā ir atkarīga no pašiem bezdarbniekiem, jo tas ir viņu projekts. Viņi arī būs projekta ideju generatori, īstenotāji un rezultātu vērtētāji.

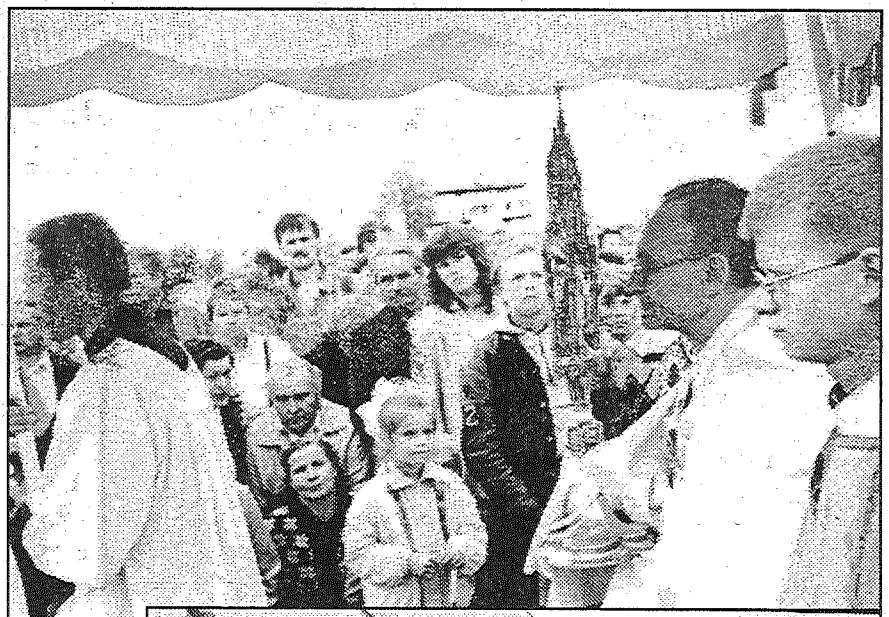
(Materiāls sagatavots pēc Līvānu bezdarba projekta varianta)

Francī dzied līvāniešiem

Materiāls par kori lasāms 5.lappusē.

Attēlos: Līvānu Luterāņu baznīca, kur viesi skandēja savas dziesmas; smaidīgie un temperamentīgie «Dolce France» dziedātāji kopā ar krietni vēsākajiem, bet tikpat smaidīgiem.

Vieni no lielākajiem Māras zemes iedzīvotāju svētkiem — Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesis uzņemšanas diena 14. un 15. augustā Aglonā pulcēja tūkstošus svētcēlnieku, desmitus tūkstošus ticīgo, dažādu konfesiju garīdzniecības pārstāvjus, valdības un Saeimas vīrus, citu valstu ciemiņus.

Ar ievada zvaniem, Vesperēm, Vigilijas svēto Misi 14. augusta pievakarē sākās svētku galvenie notikumi. Simti jauniešu saņēma iestiprināšanas sakramentu, tradicionāli skaistā euharistiskā procesija uz dienas un vakara mijas robežas piesaistīja visu katoļu domas, savīņoja ar savu svinīgumu. Kā gaismas upe 14. augusta vakara tumsā pa Sakrālā laukuma celiņiem plūda laudis ar iedegtām svecitēm rokās, izejot Jēzus Kristus Krusta ceļu, līdzdzīvojot viņa ciešanām šajā ceļā. Krusta ceļu vadīja Romas katoļu baznīcas arhibīskaps metropolīts Jānis Pujāts. Katrā nostāšanās pārī visam laukumam skanēja metropolita balss, isi attēlojot šī smagā ceļa posmus un atgādinot, kā visu mūsu grēku vārdā Pestītājs ir cietis un ka pasaule arī šodien ne par mata tiesu nav kļuvusi labāka. Lakoniski, skaidriem vārdiem viņš aicināja cilvēkus, kas piedalījās šajā Krusta ceļā, un visus pārējos, sirdi un rīcībā pievērsties Dievam. Simboliskajā Golgāta kalnā triju krustu pakājē iedegās simtiem sveču, ugunis šeit liesmoja visu nakti, arī 15. augustā.

14. augusta vakarā Aglonas bazilikā bija ieradies Ministru prezidents Māris Gailis. Viņš uzrunāja tautu: — Godājamie aglonieši, svētcēlnieki, svētku dalībnieki, godājama garīdzniecība! Mēs esam mērojuši ceļu uz Aglonas svētkiem, lai mierīgi apstātos un izvērtētu sevi

mūžības priekšā.

Līdzības runājot, var teikt, ka ikviens cilvēks savā ziņā ir tāds svētcēlnieks — no bērnības pretī dzīves pavasara ziedu krāšņumam un vasaras augļu bagātībai, un tā līdz vēlam rudenim, kad viss mums šķiet skumjns un smaguma pielijis. Bet īstenībā skumjām nebūtu vietas, jo rudens jau nav nekas cits kā jauna pavasara apsoliņums. Var teikt arī tā — šī aizvien gaidītā jaunā atdzimšana ir brīnums, ko mums dāvā Radītājs, neprasot mēs to gribam vai nē, bet Dieva un cilvēka kopdarbībā Dievs izpilda savas saistības. Tāču cilvēka saistības viņš prasa izpildīt cilvēkam pašam.

Tālāk Māris Gailis runāja par darba pienākuma ētiku — pret savu tuvāko, pret tautu, pret valsti un par Latgales īpašo lomu kopīgajā tautas ētikas morālo un garīgo vērtību sargāšanā:

— Kā valdības galva es vēlētos lūgt palīdzību Baznīcai. Diemžēl atgūtās brīvības apstākļos daļā sabiedrības turpinās morāli tikumiskā degradācija.

Es lūdzu Baznīcai vēl aktīvāk seknēt tautas morālo un garīgo atdzimšanu.

Varbūt dažam tas liksies neparasti,

ko tagad teikšu — Latgalē esmu dažkārt sajutis patiesu latviskumu vairāk nekā dažā labā citā Latvijas novadā. Šeit joprojām dzīvs ir tradīcijas un ētikas priekštats, kas citviet aiz modernās civilizācijas spīguļiem tikai vāji nomanāms. Neapšaubāmi te liela loma ir katoļu Baznīcai.

Pie bazilikas un arī tajā visu nakti līdz 15. augusta ritam skanēja lūgšanas, dziesmas Dievmātes godam.

Svētku galveno Misi 15. augustā ievadīja arhibīskaps metropolīts Jānis Pujāts. Viņš nolāsīja jauno lūgšanu, ko sastādījuši Latvijas ticīgie. Aicināja no mūžības viedokļa izvērtēt savu rīcību un savus mērķus.

— Mēs ar savu ticību stāvam šeit, pretī bazilikai kā milzu altāra priekšā, desmiti tūkstoši no visas Latvijas vienoti ticībā un lūgšanā.

Indivīds, ģimene, skola, baznīca, valsts, — katra struktūra dzīvo pēc saviem statūtiem, bet tiem visiem pamatā jāliek Dieva likums, kas īsi un skaidri formulēti Dieva baušļos.

Jāņa Pujāta teiktais Baznīcas vārdā bija īpaši domāts

tiem, kas organizē skolu jaunatnes mācības, masu informācijas līdzekļu vadītājiem, kultūras darbiniekiem un visiem, kuru darbs atstāj iespaidu uz noturīgas morāles veidošanu un saglabāšanu.

Pēc tradīcijas Baznīca saņēma upurdāvanas. Rēzeknes pilsēta

dāvināja krucifiksu, altārim tika pienests medus, vīnogas, garīgā semināra audzēkņi dāvināja vīnu un maizi, kas nepieciešami Dievkalpojuma laikā.

Sekoja lūgšanas, kora dziedājumi, euharistiskā procesija. Nemazinājās garā rinda, ko veidoja ticīgie, kuri vēlējas nokļūt pie Dievmātes svētbildes vēl ilgi pēc svētās Mies beigšanās, kad tūkstošiem automašīnu un autobusu aizvīzināja svētku dalībniekus.

Ar labiem ceļa vēlējumiem kā viesmīlīgs saimnieks arhibīskaps metropolīts Jānis Pujāts atvadījās no klātesošajiem līdz jaunai tikšanās reizei.

Svētīto zālišu buntītes — dievkociņus, mētras, vībotnes, kļiņģerītes, vērmeles likdamas rokās somiņās un pie Bazilikas vārtiem ar krusta zīmi atvadoties no Baznīcas, kā tas kopš mazotnes mācīts katoļiem, Latgales māmuļas, sievas, vīri ar pacilātību devās ārā pa vārtiem. Aiz tiem valdīja tik ikdienišķi ierastas lietas — ķivēšanās un kašķēšanās starp rindā stāvētajiem pēc svētā avota ūdens. Negausīga ēšana, dažādu šašliku pavardu dūmošana un smārdi pašos svētsvīnīgākajos brīžos, svarīgu personu piebraukšana un aizbraukšana pavadītājmašīnu signāliem dziļi taurējot...

L.Rancāne
J.Silicka foto

No mūžības viedokļa izvērtēt savu rīcību un savus mērķus

Lappuse zemniekiem

Ko sēsīm, ko ēdīsīm, kā turpmāk dzīvosim?

Katram zemkopim savā esībā ir ieprogrammēts princips — rudenī jāsej ziemāji, lai būtu maize. Daudzi zemnieki tagad nesaskata perspektīvu labību audzēt pārdošanai, jo tā ir nerentabla. Izaudzēto labību iepērk par dažiem šantīmiem, bet par maizi veikalā jāmaksā daudzreiz dārgāk.

Lauku sētās, bijušo lielsaimniecību ciematos un mazpilsētās tagad ir daudz maznodrošinātu iedzīvotāju: pensionāri, bezdarbnieki, daudz bērnu ģimenes, zemu atalgojie strādnieki, kalpotāji un pat lauku inteliģence, kuru ienākumi, rēķinot uz vienu ģimenes locekli, atrodas zem krīzes iztikas minimuma līmeņa. Tiem trūkst naudas dārgās maizītes iegādei veikalā.

Ko darīt? Vai par saviem trūcīgajiem naudas līdzekļiem uzturēt daudzus starpniekus: labības uzpircējus, uzglabātājus, transportētājus, malējus, cepējus un tirgotājus ar visiem nodokļiem? Vai arī šajā sarežģītajā ekonomiskajā situācijā, ko radījuši mūsu pašu ievēlēti likumdevēji, mirt badā, mesties pašnāvībā vai nosliegt alkohola zaķi? Vai arī meklēt lētākas izdzīvošanas metodes un variantus, kā to bija spiesta darīt tā mūsu tautas daļa, kas izturēja Sibīrijas grūtības un pēc daudziem gadiem at-

griezās dzimtenē? Tomēr arī šeit, Latvijā, palikušajiem kolhozniekiem pirmajos gados pēc kolektivizācijas ne vienā vien kolhozā par izstrādes dienu gada beigās sarēķināja tikai dažas kaņepikas un pārīs saujas lopbarībai derīgu sēnalu graudu.

Arī pašreiz, ja nav citu ienākumu, daudziem vienīgā iespēja izdzīvot laukos un arī-mazpilsētās ir prasme tūrēmā, dārzā un kūtiņā izaudzēt sev nepieciešamos pārtikas produktus. Latvijas zemnieki to prata gadsimtu gaitā, pat visdrūmākajos vēstures laikos. Daudziem nav citas izejas arī tagad.

Ja mums trūkst naudas maizes produktu iegādei veikalā, tad ražosim tos paši no pašu izaudzētās labības. Katrā pagastā kaut kur būs kādas dzirnavas, kurās graudus samalī kaut lopbarībai. Tajās var samalt arī rudzus vai kviešus pārtikai. Atkarībā no dzirnavu kvalitātes un regulējuma var iegūt dažāda rupjuma miltus. Sijājot malumu, iegūst gan smalkākus miltus, gan arī rupjākas frakcijas, kas noder kā putrami. Tā kā kviešiem nav sēnālas kā miežiem, no tiem putramus iegūst bez sēnālas novākšanas.

Ja vecajās lauku dzīvojamajās mājās vēl ir saglabājušās maizes krāsnis, tad

maizes izcepšanai ir visi priekšnoteikumi. Taču no pašu ražotiem miltiem var cept arī pankūkas, gatavot klimpas, vārīt biežputras un gatavot citus ēdienus, kā to agrāk darīja Latvijas zemnieku sētās. Mainot ierasto ēdienkarti un lietojot šādus ēdienus, varēs lēti kompensēt veikalā pirktais maizes trūkumu un pilnīgi apgādāt organismu ar barības vielām, ko satur graudi.

Mediķi bērniem iesaka lietot auzu pārslas. Arī tās daudzas ģimenes nespēj iegādāties, jo, izgājušas caur daudzo pārstrādātāju un starpnieku firmu labirintiem, ir kļuvušas daudzārt dārgākas, nekā samaksāja zemniekiem par izaudzētajām auzām. Arī zemnieku sētās pirms pusgadsimta latviešu māmuļas bērnušus ēdināja ar auzu produktiem, tikai tie nebija dārgās auzu pārslas, bet vietējās dzimavās malti auzu milti, no kuriem bija atsijātas sēnālas un varēja vārīt garšīgas auzu miltu biežputras.

Tagad mazpilsētās atver daudzus privātveikalus. To saimnieki uz plauktiem reklamē dažādus ārzemju vilinošus, bet dārgus, mazturīgāji tautas daļai nenopērkamus našķus. Vai nebūtu saprātīgāk, ja pārdošanā būtu arī netradicionāli, bet lēti mazturīgo iedzīvotāju

izdzīvošanai nopērkami zemnieku saimniecībās ražoti produkti? Arī paši zemnieki tirgū varētu pārdot pašražotus miltus, putramus un citus produktus. Cerams, ka pircēju netrūktu, jo bez starpniekiem nebūtu sadārdzinājuma.

Pašreiz daudzi iedzīvotāji slīgst bezcerībā un pesimismā un nesaskata izeju no šāda Latvijas ceļa, pa kuru mēs pašreiz ejam uz bezdibeni. Vaininiekus nevar meklēt nekur citur, tie esam mēs paši, jo pirms pārīs gadiem noticejām skaitstajiem solījumiem un paši ievēlējām šādus likumdevējus.

Mūsu bērni un mazbērni maksās nodokļus, lai segtu mūsu saņemtos un izsaimniekotos ārvalstu kreditus un sauku mūs par muļķiem, kas pieļāva neatkarību atguvušajai Latvijai nonākt ārvalstu ekonomiskajā atkarībā. Pēc pusotra mēneša mums atkal būs dota iespēja vēlēšanās pateikt savu izvēli — pa kādu ceļu turpmākajos trīs gados iet Latvijai.

Tātad — mums jāiesēj iespējami daudz ziemāju, lai Latvijā būtu sava maize, un jāizlemj, kam uzticēt savas valsts un savas tautas nākotnes veidošanu.

Vitauts Osmanis,
Dr. agr.

Augu aizsardzība augustā

Augustā augu aizsardzības pasākumi saistās ar ražas novākšanu, uzglabāšanu, sagatavošanu ziemāju sējai.

Graudaugu kaitēkļu apkarošanā ir svarīgi nenokavēt ražas novākšanu, lai melnās stiebrmušas, kuru kāpuri turpinās bojāt graudu aizmētus, sevišķi auzu sējumos, un turpat iekūposies, nepagūtu izlidot un bojāt jaunos ziemāju sējumos. Siltā laikā augustā sēto ziemāju asni var stipri ciest no stiebrmušu rudens paaudzēs kāpuriem.

Šogad stipri izplatītas graudaugu lapu un sakņu slimības, vairums no tām saglabājas augu atliekās, tāpēc svarīgi tūlīt pēc ražas novākšanas uzsākt rūgāņu lobišanu. Ja salmus iestrādā mēslojumam, nedrīkst palikt neistrādātas to paliekas.

Kartupeļu stādījumos jāturpina cīņa pret kartupeļu lakstu puvi, izsmidzinot pieskares fungicīdus: homecinu — 2,4 kg/ha, ditānu M-45 — 2-2,5 kg/ha, polikarbacinu — 2,4 kg/ha vai poliho-mu — 3,0 kg/ha. Pēdējo apsmidzināšanu veic ar aprēķinu, lai līdz ražas novākšanai paliktu vismaz 20 dienas, lai preparāts varētu pilnīgi sadalīties. Smidzināšanu atkārtoti ik pēc 7-10 dienām. Apmēram 7 dienas pēc pēdējās smidzināšanas kartupeļu lakstus no-

plauj vai sēklu laukus apsmidzina ar reglonu — 2 l/ha.

Augusta beigās uzsākama ziemāju sēja, izsējot labi attīrītu, kondīcijai atbilstošu sēklu. Sēkla pirms sējas jākodina. Piemērotākā kodne, kas iznīcina praktiski visus augu slimību ierosinātājus uz sēklas virsmas, sēklas iekšienē, pasargā no augsnes infekcijas un milttrasas rudens periodā un sniega pelējuma pavasarī, ir baitāns — universāls, izlietojot 2 kg/t. Efektīva ir arī kodņu kombinācija, lietojot benlatu kopā ar TMTD 1,5+1,5 kg/t.

Tomātu stādījumos atklātā laukā pastiprināti attīstās tomātu augļu brūnā puve. Tās apkarošanai lietojami fungicīdi — 1% Bordo šķidrums, cinebs — 2,4 kg/ha, ditāns M-45 — 2,5 kg/ha, homecīns — 2,4 kg/ha, oksihoms — 2,0 kg/ha.

Augļu dārzos šajā laikā slimības un kaitēkļus ierobežo novācot un dziļi ierokot tārpainos un puves bojātos augļus.

Aveņu lapu plankumu un citu sēņu slimību ierobežošanai savlaicīgi izgriez noražojušos dzinumus un sadedzina. Pārējos apsmidzina ar 1% Bordo šķidrums.

Zemeņu stādījumos lapu sausplankumainības ierobežošanai tās apsmidzi-

nāmas ar 1% Bordo šķidrums. Ja šajā laikā stādījumos atrasts arī lapgrauzis vai ērce, tad fungicīdam pievieno 50% karbofosu — 1,0-1,8 kg/ha. Pēc vajadzības apsmidzināšana ar fungicīdiem atkārtojama pēc 10-14 dienām.

Graudu noliktavas pēc iztīrīšanas izmiglo ar 50% akteliku — 0,4 ml/m² vai 50% karbofosu — 0,8 ml/m², bet, ja nav ērcu, noder arī 2,5% decis — 0,2 ml/m² devā.

Lai novērstu slimību attīstību dārzeņu un kartupeļu glabātuvēs, tās savlaicīgi jāiztīra, jāaizcementē plaisas un grauzēju alas. Cementa grīdas vēlam mazgāt ar 2% nātrija sārmu. No sienām jānotīra iepriekšējā gada ražas paliekas. Dārzeņu glabāšanai paredzētās kastes, apcirņu dēļi un citi inventārs, kas iznests no glabātavām, jāmazgā ar 1-3% kalcinētās sodas šķīdumu. Pēc tam tos novieto saulē žāvēšanai. Kad glabātavas iztīrītas, tās dezinficē, lai iznīcinātu sēņu slimību sporas, kas palikušas uz sienām, gaisā un citur. Glabātavas var sērot, sadedzinot 50 gramus maltā sēra uz 1 m³ telpas. Dezinficēšanas laikā temperatūrai glabātavā jābūt vismaz 15 grādu C. Pēc dezinficēšanas, 2-3 nedēļas pirms ražas ievietošanas glabātaves balsina. Šim

nolūkam izmanto svaigi veldzētus kaļķus, ņemot 2,5-3 kg kaļķu uz 10 l ūdens. Pie šī kaļķu šķīduma vēlam piejaukt 5% varulfāta.

Pagrabos bieži vien ieviešas gliemeži, kas bojā ražas kvalitāti un kas ir vairāku slimību pārnēsātāji. Gliemežu apkarošanā labus rezultātus dod ķīmisko preparātu lietošana, izmantojot speciālo gliemežu apkarošanas līdzekli — metaldehīdu. Tomēr, ja pagrabā glabājas pārtikas produkti, to lietošana ir neiespējama. Gliemežu iznīcināšanai tad veicami šādi pasākumi. Vispirms pagraba grīda 2-3 cm biežā kārtā jānober ar upes smilti, tā apgrūtinot gliemežu pārvietošanos. Pagrabā gar sienām izber 4-5 cm platu un 1-2 cm augstu valnīti ar dzēstiem kaļķiem vai cementa putekļiem, kas nāvējoši iedarbojas uz gliemežu ādas virsmu. Uz grīdas un plauktiem izliek barības ēsmas, piemēram, sagrieztas kāpostu vai citu dārzeņu lapas, sakapātas stiebrzāles. Ēsmas jāpārbauda katru dienu un gliemeži jāsalasa. Lai iznīcinātu gliemežus uz produktu taras, kas atrodas pagrabā, to apstrādā ar sālsūdeni, ņemot 200 g sāls uz 10 l ūdens.

G.Bērziņa,
Dr. agr.

Lietosim trihoderminu ķīmisko preparātu vietā!

Trihodermins ir pazīstamākais dabīgais bioloģiskais preparāts, kas nomāc lielu skaitu augu slimību izraisīto sēņu darbību un sekmīgi izmantojams vairāku augu slimību praktiskai apkarošanai. Tas nav prasīgs pēc augsnes apstākļiem, tā mikroorganismi augsnē viegli iedzīvojas un sāk aktīvi darboties. Trihodermins sekmīgi palīdz gatavot kompostu, attīrot to no augu slimību sēnītēm. Tā mikroorganismiem ir jānokļūst augsnē, tad tas pats sāks rosīgi darboties. Trihodermina mikroorganismi palīdz atveseļot augsni un var dot efektu arī nākošajā augšanas sezonā. Augu atveseļošanai minēto preparātu jālieto regulāri, vismaz 2-3 reizes sezonā.

Lietošanai trihoderminu pārdod sagatavotu kūdras maisījumā, kā arī šķidrā

veidā — pudelēs.

Sausā veidā kūdrā sagatavoto preparātu var uzglabāt ilgāk. Tas spēj arī šajā kūdrā turpināt vairoties. Savu aktīvo darbību augsnē tas uzsāk 7-10 dienas pēc tā ievadīšanas.

Šķidrās trihodermina preparāts ir efektīvāks tūlītējai lietošanai, nekā kūdras preparāts. Jāglabā to vēsā telpā, pagrabā vai ledusskapī. Glabājot to ilgāk siltā telpā virs +5 grādi C, tā efektivitāte zūd jau nedēļas laikā. Saskaņā ar preparātam līdzdoto instrukciju, ar trihoderminu var samitrināt izsējamos sēklas, var apmērcēt stādāmā materiāla saknes trihodermina šķīdumā, to var ierušināt augsnē ap auga saknēm, kā arī apmiglot tomātu, puķu, zemeņu stādus pēc iestādīšanas.

Kartupeļiem rezultātu nebūs, ja trihoderminu lieto lakstu puves parādīšanās laikā, taču, ja kartupeļi jau stādīšanas laikā apstrādāti ar trihoderminu, tad lakstu puves postījumi būs mazāk jūtami.

1994. gada pieredze rāda, ka mitrā, miglainā laikā uz lauka pupām izsmidzināts trihodermins pilnīgi apturēja pelēkās puves attīstību un pupas atveseļojās. 1994. gada rudenī un 1995. gada pavasarī ar trihoderminu nosmidzinātajā zemeņu laukā 1995. gadā uz ogām pelēkās puves nebija nemaz.

1995. gada pieredze liecina, ka arī vēsā un mitrā laikā uz augļu kokiem un sīpoliem izsmidzināts trihodermina preparāts sekmīgi apkarot arī augļu koku un sīpolu miltrasu.

Pāršādot zemenes, puķu, ogulāju un

augļu koku stādus, ļoti ieteicams pie saknēm aplikt kūdras trihodermina preparātu, lai jau stādīšanas gadā ap sakņu sistēmu traucētu savairoties kaitīgajiem mikroorganismiem.

Apsmidzinot ar trihoderminu zem plēves audzētos tomātu un gurķu stādus, augot tos nebojās puve.

Trihoderminu var lietot visu sezonu, taču lietderīgāk to iestrādāt augsnē jau rudenī.

Trihodermina preparātus var iegādāties Rīgā, Zvaigzņu ielā 24, telefons 279070, Pērnavas ielā 43, tel. 593596, Tallinas ielā 67, tel. 276466 un citur.

Artūrs Antonijs
Dr. h. agr.

LĪVĀNU

*Nāku atkal pie tevis, dzimtā pilsēta mana,
Skatīt Latgales acis, dzirdēt Latgales balsi.*

Ar šiem Ausmas Pormales vārdiem Līvāni nākamvasar aicinās visus uz septiņdesmitgades svinībām, kopš piešķirtas pilsētas tiesības.

Bet kāda ir šodiena?

«Mēs iesim augšup»

— Valsts pamarzams tuvojas 6. Sacīmas vēlēšanām. Visas partijas citīgi raksta pirmsvēlēšanu solījumus. Bet es cilvēkiem gribu pateikt vienu — jautājiet politiķiem, kā viņi vērtē pašvaldību lomu valsts dzīvē. Kur jābūt īstenajai pārvaldei — Rīgā vai te, uz vietas? Esmu pārliecināts, ka cilvēku individuālās problēmas var atrisināt tikai pašvaldības. Tagadējā valdība jau pagājušajā rudenī paziņoja, ka pilsētu apkure viņus neinteresē. Tāpat kā izdangātie ceļi, caurie jūmti, bedres pilsētu ielās un gandrīz vai iznīcinātā medicīniskā apkalpošana.

Ja arī jaunajai Sacīmai nebūs izpratnes par stāvokļa nopietnību vietējās pašvaldībās, nepalīdzēs nekāda ieciešana Eiropā vai pasaulē. Protams, par mūsu nodokļu naudiņu var stiprināt valsts aizsardzības spējas, nopirkt dažus tankus vai pāris vecas lidmašīnas. Bet var arī samazināt ierēdņu aparātu.

Vēlētājiem ir ļoti svarīgi izprast situāciju, izsvērt un apjaust, ka tieši partijai attieksme pret pašvaldībām ir viens no svarīgākajiem kritērijiem gaidāmajās vēlēšanās.

Godmaņa laikā apgrozījuma un peļņas nodoklis palika tepat uz vietas. Tagad viss smuki tiek pārskaitīts uz Rīgu, īstenojās vecais Maskavas laiku princips. Tur augšā atkal ir ko darīt — dalīt un pārdalīt. Tiešā veidā rajons saņem ļoti mazu nodokļu daļiņu. Viss pārējais dotāciju veidā. Bet, cik viegli tās šogad nāk, zina visi. Tieši tāpēc uz grūti ir nogājusi medicīna, kas ir viena no smagākajām pašvaldību nastām.

Man ļoti būtiski šķiet, ka jāmaina pārdales princips. Pašvaldībām pašam jāsāņem savi nodokļi un ar tiem jārikojas. Pirmajā vietā nav jābūt vis Abrenei, bet gan tam, vai šoziem pilsētnieku dzīvokļos būs pietiekami silti, vai cilvēkiem būs darbs, vai darbosies slimnīca un pirts, vai viņi spēs apmierināt savas ikdienišķās garīgās vajadzības.

Kamēr finansu krīze mūs nebija piespiedusi pārāk stingri, pēc iespējas vairāk līdzekļu centāmies dot pilsētas skolām un bērnudārzam. Pa jokam varu atzīties, ka mūsu pilsētas lielākais «rekords» ir 1. vidusskolas direktore Maija Kručiņa. Viņas enerģija un darba spējas ir apbrīnojamas. Tagad iesāks milzīgs remonts skolas aktu zālei, pat dizaina projekts izstrādāts. Vēl līdz rudenim ar «Superflex» materiālu jānoklāj bērnudārza un kultūras nama jumti. Tad beidzot tiksīm vaļā no tekošiem griestiem.

Atbilstoši apstākļiem cenšamies mainīt arī domes darbu. Esam izveidojuši sociālās aprūpes dienestu ar trim štata darbiniekiem. Zinu, ka citās pašvaldībās šim jautājumam nepievērš tik lielu uzmanību. Esam iegādājušies trīs kompjuterus, kuri augu dienu pilnībā noslogoti.

Pēc apmeklētāju pieņemšanām reizēm liekas, ka dzīvē vairs nav palicis nekā skaista un laba, vienas vienīgas problēmas. Tāpēc divtikt ir prieks par tiem, kuri negaužas un atrod iespējas sevi izpaust. Gribu minēt bērnu jaunrades nama kolektīvu, kura labais garīšs ir direktore Valentīna Poikāne.

Viņi strādā šaurībā un ar visai ierobežotiem līdzekļiem. Namiņa bērni ir patiesi nenogurdināmi, brauc un piedalās visur, kur viņus aicina.

Bez atalgojuma un uz tīra entuziasma strādā Līvānu televīzija Jāzepa Brenča un Jāņa Magdaļenoka vadībā. Labs saimnieks un pedagogs ir mūzikas skolas direktors Gunārs Luriņš. Viņš sevi pilnībā atdod skolai. Droši vien tāpēc daudzi no bērniem, kurus ne ar kādu runāšanu nevar iesaistīt vidusskolas korī, lauztin laužas uz mūzikas skolas kori. Iespēju robežās dome cenšas atbalstīt basketbolu. Guntis Endzelis ar spēlētājiem strādā līdz vēlai naktij. Laba sadarbība veidojas ar mākslas skolas pedagogiem.

Esmu pārliecināts, ka neko nevar radīt mērķīgi. Ja nebūs cilvēku, kuriem tas šķiet nepieciešams, nevarēs realizēt pat visskaitāko ideju. Neticiet tiem, kuri gaužas, sak, vai, es neko nevaru iesākt, jo nav naudas... Vispirms vajag ideju, vajag sākumu, tikai pēc tam latas.

Ja par domes priekšsēdētāja ikdienu spriestu pēc tā, ar kādām problēmām pie manis nāk apmeklētāji, dzīve liktos bezgala drūma. Ar pateicības vārdiem pie mums nāk tikai kāds pensionārs, kuram malka atvesta vai krāsns samūrēta.

Bet tik traki nav. Kad notiek kāds pasākums, koncerts vai tiek atklāta izstāde, var redzēt, ka Līvānos ir arī puķes, dziesmas un prieks. Un tieši tāpēc — mēs iesim augšup.

Visvaldis Gercāns ir gados jauns un varbūt arī tāpēc ļoti enerģisks vadītājs. Pilsētas domes priekšsēdētāja krēslā viņš ir kopš pērnā gada pašvaldību vēlēšanām. Vairākās tikšanās reizēs esmu pārliecinājies, ka viņš simtprocentīgi ir lietas kursā par visu pilsētā notiekošo, pie tam, visdažādākajās sfērās. Visvaldis ir optimists un arī savus kolēģus noskaņojis tā, ka pašiem vien ir jātic galā ar savām problēmām.

Sirmais pārcēlājs Daugavas krastā...

Alla Pugačova kādreiz dziedāja par pavisam citu pārcēlāju pavisam citas upes krastos. Līvāniešiem ir sava upe — māmuļa Daugava — un savs pārcēlājs. Patiesībā viņi ir vairāki, bet labāk par visu pēc kārtas.

Līvāniem tuvākie tilti pāri Daugavai ir Jēkabpili un Daugavpili. Šoferiem vislabāk zināms, cik kilometri jānobrauc un cik benzīna ir jāiztērē, lai nokļūtu Dignājā, kas ir upei pāri Līvāniem. Tāpēc visi ir vienprātīgi, ka pārceltuve ir viena laba lieta. Ar interesi braucām lūkot, kā tur viss īsti notiek.

Daugavas krastā simā, romantiskā pārcēlāja vietā sastapām jaunu un slaidu puisi, kurš ar pieredzējušu roku piestūrēja smago pārceltuvi pie piestātnes. «Nē, nē, es jums neko nepastāstīšu. Par to ir jārunā ar manu tēvu, kas te īstais saimnieks,» teica jauneklis, Raimonds vārdā.

Kad satikām Eduardu Kivriņu, viņš pastāstīja, ka dēls esot vislielākais šāļģis viņam un pāriņiekam Tālim Stradam. Bet ar pārceltuves izveidošanu esot bijis tā.

Prāmis Līvānos parādījies jau pirms gadiem divdesmit. Pār sezonas pastrādājis, tad tur kaut kas nojucis. Vēlākajos gados cilvēkus pāri Daugavai cēluš ar motorlaivu. Bet doma par kārtīgu pāri neesot izzudusi. Kad atmodas gados atļāvusi koope-

ratīvus, esot nodibinājis savu. Dažādu priekšniekus gan esot bijis grūti pārliecināt, sak, kas nu tā par lietu, ka tagad taisis privātās pārceltuves... Tik ilgi staigājis pa dažādām instancēm un iestādēm papirus kārtodams, kamēr sirds infarktu saķēris. Tagad Eduards Kivriņš smejas — par to, ka pārceltuve darbojas, paldies esot jāsaka nevis viņam, bet gan Līvānu slimnīcas dakterei Starei, kas viņu atpakaļ uz pekām nostādījusi.

Ļoti pretimnākošs esot bijis Dignājas kolhoza priekšsē-

ptiņiem ritā līdz deviņiem vakarā tas vienā vai otrā upes krastā gaida pāri tikt gribētājus. Tantuks, kurš staidzas uz pilsētas tirgu, par pārcelšanu maksā divdesmit santīmus, bet kāda traktora vai limuzīna īpašniekam ir jāšķiras no astoņdesmit pieciem santīmiem. Bet tā jau ir nieka nauda, ja sareķina, cik laika vajadzētu tērēt, ja dotos pa sauszemi līdz kādam tiltam.

Eduards Kivriņš ar lepnumu stāsta par savu lolojumu: «Prāmis ir drošs un izturīgs. Mēs esam pat KAMAZUS ar pilnām baļķu kravām pāri cēluš. Ari sakabe droša — mūsu pašu izgudrojums. Zēl tikai, ka transporta plūsma samazinājusies. Ja brauceju un gājēju būtu tik daudz kā sociālisma laikos, ātri tiktu uz zaļa zara. Tagad, atkarībā no laika apstākļiem un dažiem citiem faktoriem, pāri Daugavai ik dienas ceļamies divdesmit līdz piecdesmit reizes. Bet prānija uzturēšanas izmaksas ir milzīgas. Piemēram, rudenī, lai to dabūtu no ūdens krastā drošā vietā, nācās meklēt milzīgu traktoru. Jāmaina arī trose. Upes platums pārceltuves vietā ir apmēram 250 metri, bet trosi vajag vismaz simts metrus garāku.

Kā saka, krietni mums iegrieza «Bankas Baltija» krišana. Tur glabājās naudiņa, ko citīgi taupījām, lai iegādātos jūras aizsargkrāsu. Gribējām prāmi nokrāsot spožu un glānu, lai nerūsē... Vajadzīgi vairāki tūkstoši latu, lai visu iekārtotu tā, kā iecerēts. Cik gadi paies, kamēr naudiņu sapelnīsim, grūti pat iedomāties.

Ja kāds iedomājas, ka pārcēlāja amats ir viegls un ienesīgs, stipri maldās. Labi un patīkami ir tikai vasarā, kad saulīte pa zemes virsu ripo. Tad mēs arī izēdām to mikstumiņu, bet rudenim paliek cieta

melna garoziņa. Vējš, pelēki, dūsmīgi viļņi, slapjš sniegs un lietus. Arī tāda ir pārcēlāja ikdiena. Pavisam savādāka nekā dziesmā, vai ne?»

Kāda sieviete, kas pēc iepirkšanās Līvānu veikalos devās mājās upes viņā krastā, teica, ka nevarot vairs ne iedomāties šo vietu bez šurp un turp kursējošā prāmiša...

Attēls: Eduards Kivriņš ar dēlu Raimondu, kurš šoruden mācīsies Līvānu 1. vidusskolas 12. klasē, bet pēc skolas absolūcijas cer mācīties augstskolā.

dētājs Anatolijs Papsujevičs. Privātais uzņēmējs tajos laikos jau nevarēja tik vienkārši no kara daļas kaut ko pirkt. Tāpēc prāmi vispirms iegādājās kolhozs, no kura, savukārt, atpīrka kooperatīvs. Naudas summa, kuru vajadzējis samaksāt, esot bijusi krietna. Diez, kā būtu gājis, ja ne inflācijas uzliesmojums — tāda veidā no parādiem tikuši vaļā.

1992. gada vasarā prāmiem bija pirmie izmēģinājuma braucieni. Pēdējās vasaras, tikko nokrīt palu ūdeņi, prāmi ir neatņemama Daugavas ainavas sastāvdaļa. No pulksten

PILSĒTA

«Vajag ražot to, ko citi neprot, vai arī to, ko proti labāk par citiem»

Līvānu uzņēmumus var sadalīt trīs kategorijās. Vieni turpina strādāt, kaut arī vairākkārt samazinājuši ražošanu. Otri pilnībā izbeiguši savu darbību un gaida privatizācijas rezultātus. Trešie pa šo laiku ir meklējuši un arī atraduši iespējas pārorientēties un uzsākt cita veida ražošanu.

Tāda ir arī ražošanas komerefirma «ŽKS» SIA. Tikāmies ar tās ģenerāldirektora vietnieku Aleksandru Surgunfu, kurš pastāstīja un laipni izrādīja visai plašu saimniecību.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību izveidojās 1993. gada pavasarī un paņēma nomā ar izpirkuma tiesībām kādreizējā eksperimentālā māju būves kombināta tā saucamā melno sagatavju cehu ar diviem gateriem, kokmateriālu žāvēšanas kameru un angāru. Līdz šī gada pavasarim firma nodarbojās tikai ar zaģmateriālu sagatavošanu tarai, ko eksportēja uz Angliju un Vāciju. Kaut arī ražošanas apjomi bija lieli (līdz 200 kubikmetriem mēnesī), tomēr cerētās rentabilitātes nebija. Pie visa vainīga materiālu zemā gatavības pakāpe.

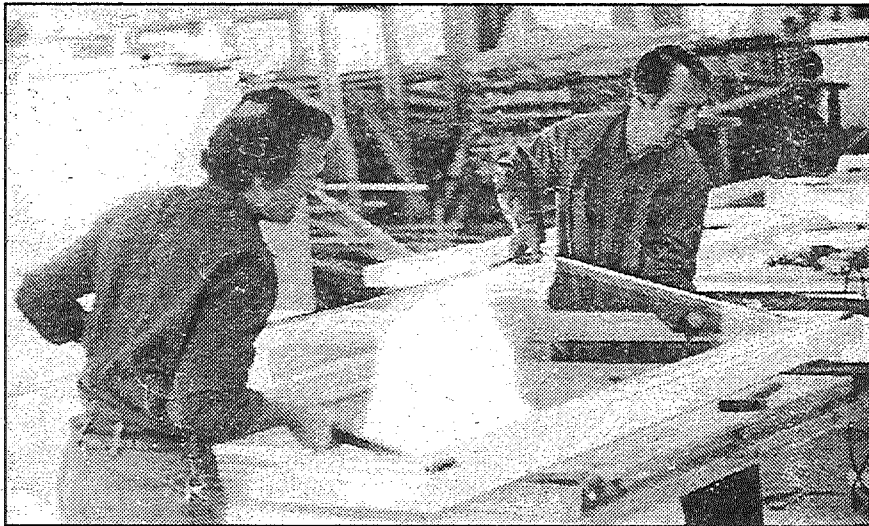
— Tad arī sapratām, ka vajag strādāt savādāk, gatavot kārtīgu preci, — stāsta Aleksandrs Surgunfs. — Meklējām partnerus un arī atradām. Tā ir kāda slavēta vācu firma, kas līdz šim darbojās informācijas jomā, bet tagad apgūst arī jaunas sfēras. Esam saņēmuši lielu pasūtījumu Eiropas tipa logu bloku ražošanai. Gatavojam arī koka konstrukciju kompleksus Ziemeļreinas — Vestfāles zemēm.

Rietumeiropas tirgus aprītē ieiet nav viegli. Mēs esam nepazīstami, bet ar tādiem kontaktus dibina visai atūriģi. Tāpēc sakām ar zemākām cenām. Iegūtā peļņa ir minimāla, lai tikai varētu sevi uzturēt. Bet pats galvenais ir kvalitāte un vēlreiz kvalitāte.

Mūsu pilsētā izveidojusies paradoksāla situācija. Trešā daļa iedzīvotāju ir bezdarbnieki, bet mēs tikai ar grūtībām varam atrast kvalificētus strādniekus, par kuriem varam būt droši, ka neražos brāķi. No nepilniem trim desmitiem cilvēku, kuri strādā firmā, lielākā daļa ir kādreizējie māju būves kombināta speciālisti. Nēmam pie sevis prakse arī profesionālo skolu audzēkņus. Jāredz, kāda ir viņu attieksme pret darbu, pret pienākumu. Ja būs mums pa prātam, pēc skolas beigšanas varesim aicināt darbā — no jaunieša taču ir vieglāk izveidot lietaskoku nekā pārveidot četrdesmitgadnieku ar viņa ieradumiem.

Sākumā, kad vēl tikai meklējām klientus, nevienu tukšā nelaidām prom, piekritām izpildīt ikvienu pasūtījumu. Bet kopš šī gada februāra cenšamies strādāt vienā virzienā, jo gribam iemācīties kaut ko darīt labāk nekā citi. Lasām literatūru par kokapstrādi, meklējam interesantu pieredzi. Esmu pārliecināts, ka Rietumu tūrgū varēs konkurēt tikai tie ražotāji, kuri iemācīsies ražot to, ko citi nevar, vai arī to, ko prot labāk par citiem.

Mums akūti pietrūkst apgrozāmo līdzekļu. Skaidra ir patiesība, ka, pērkot lielāku partiju materiālu vai detaļu, var saņemt krietnu atlaidi. Piemēram, loģiem komplektējošās detaļas mēs pērkam no kādas itāļu firmas, kas dod desmit līdz piecpadsmit

procentu atlaidi. Nevaram šo iespēju izmantot, jo trūkst naudas.

Esam tajā stadijā, kad veidojas sakari, nostiprinās kontakti. Kaut arī plāni ir lieli un gribas visu ātrāk iespēt, steigties arī nedrīkst. Es piekritu tiem, kuri uzskata, ka ne valdība ne vācieši mums neko klāt nepienesīs, pašiem jāiet galā. Tāpēc cenšamies strādāt tā, lai viss mats matā atbilstu pasūtītāja vēlmēm.

Protams, daudz vieglāk būtu strādāt, ja mēs te neatrastos kā uz neapdzīvotas salas.

Visi apkārtejie objektu pieder akciju sabiedrībai «Līvānu māja». Ja strādātu citi, arī ražošanas izmaksas būtu mazākas. Tagad mums, piemēram, nopietni jādomā par ceha apkurināšanu ziemā. Gribam būtēt savu katlu māju. Ja nebūs autonomas apkures, ziemā darbs būs jāpārtrauc. To nedrīkstam atļauties, jo pasūtītāji negaidīs.

Dīvains lietas notiek ar elektroenerģiju. Gluži kā sociālisma laikos, kad visi uz nebeidzama tērēja elektrību, mūsu enerģētiķiem palikušas tā saucamās sastrēgumstundas. No pulksten astoņiem līdz pulksten desmitiem ritā par elektrību prasa astoņas reizes dārgāk nekā citā laikā... Ik mēnesi nākas maksāt par elektrību ap tūkstoti latu. Tāpēc

lāpāmies, kā nu protam — nākam uz darbu jau sešos un strādājam līdz astoņiem. Tad taisām divu stundu pārtraukumu, lai turpinātu pēc desmitiem. Pavasarī, kad te viesojās ministru prezidents Māris Gailis, jautāju viņam par šīm divvainībām. Bet skaidrības nekādas.

Esmu optimists un pārliecināts, ka visam ir jāmainās uz labo pusi — citādi nevar. No valdības tāpēc vajadzētu pavisam nelielu reālu palīdzību. Nodokļu sistēmā ir jāizmaina tā, lai ražotājam paliktu tik daudz līdzekļu, kas nodrošinātu viņa izdzīvošanu, ļautu reviest modernu tehnoloģiju, kas nepieciešama kvalitatīvas preces ražošanai. Tas ir ļoti aktuāli arī mums, jānomaina gateris, žāvēšanas kamera un daudz kas cits. Citādi par plašu perspektīvu nav ko sapņot.

Firmas ražošanas cehā smaržoja pēc koka, rūca un dūca visdažādākās kokapstrādes mašīnas. Visur cilvēki. Pēc vispārējās pamestības un tukšuma, kāds valda kādreiz darbīgajos uzņēmumos, šis cehs izskatījās pēc bezgala jaukas dzīvības salīņas. Kā aplicinājums, ka līvāniešu prasme un talants ir ko vērti.

Attēlos: Aleksandrs Surgunfs; ražošanas cehā darbojas vīri.

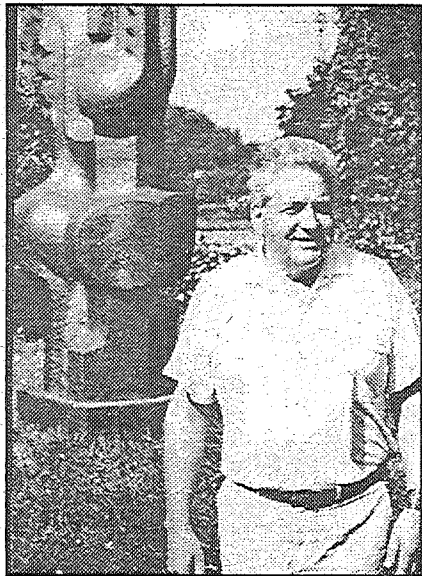
Rūpnīca gaida savu likteni

Līvānu biokīmiskā rūpnīca bija viena no lielākajām, latviskākajām, sakoptākajām un skaitākajām rūpnīcām pilsētā. Tikpat sakopta un glīta tās teritorija ir arī tagad. Tāpēc divains un neizprotams liekas klusums, kas valda visapkārt. Nekur neredz cilvēkus, vienīgi puķes zied uz nebēdu. Samteņu, lauvmutiņu un asteru dobes ienācēju mēģina parliedzināt, ka uzņēmums nav aplūsis uz mūžīgiem laikiem, ka te vēl ir cilvēki, kuri strādā un domā par nākotni.

Par to, kāda ir situācija biokīmiskajā rūpnīcā, pastāstīja tās direktors Atis Sedvalds. Ražošana apturēta jau 1992. gadā, kad tika zaudēts lielais noieta tirgus austrumu pusē un tēpat Latvijā. Saražotie krājumi divu gadu laikā jau izpārdoti. Bet ražot lizīnu mazos daudzumos ir ekonomiski neizdevīgi. Pasaules pieredze liecina, ka strādāt ar peļņu var tad, ja gadā rūpnīca saražo vairāk nekā desmit tūkstošus tonnu lizīna. Līvānieši pat savos ziedu laikos ražoja tikai apmēram trīs tūkstošus tonnu. Taču toreiz bija pavisam citas ražošanas izmaksas, tāpēc varēja arī ko nopelnīt. Tagad kādreizējai ražošanai perspektīvas nav.

No lielā un draudzīgā kolektīva vairs palikuši tikai trīsdesmit cilvēki, kuri nodrošina rūpnīcas uzraudzīšanu un apsargāšanu, veic pārstāvēniecības uzdevumus dažādās iestādēs. Kas būs tālāk? Direktors Atis Sedvalds saka — pārprofilēšana un privatizācija. Sākumā gan būs tieši privatizācija, jo rūpnīca jau atrodas Latvijas Privatizācijas aģentūras pārvaldījumā, apstiprināti privatizācijas noteikumi. Ir jāatrod saimnieki četriem atsevišķiem objektiem: kokapstrādes un galdniecības ceham, ražošanas ceham Nr.2, transporta ceham, lizīna ražošanas iekārtām un uzņēmuma līdzekļu atlikumam.

Paies tikai pāris nedēļas, un potenciālie privatizētāji kļūs par pilntiesīgiem saimniekiem, kuriem vajadzēs atdzīvīnāt nu jau bijušās biokīmiskās rūpnīcas cehus. Direktors pa-

stāstīja, ka interesi iegūt savā īpašumā kādu no objektiem izteikuši gan vietējie ļaudis, gan arī rīdzinieki. Tieši ar viņiem saistās lielākās cerības rūpnīcas darba atjaunošanai. Kāda Rīgas firma lizīna vietā grib ražot furfurolu — ķīmisku savienojumu, ko plaši izmanto ķīmiskajā un farmaceitiskajā rūpniecībā. Šim savienojumam ir ļoti liels pieprasījums arī pasaules tūrgū.

— Ja privatizācija noritēs tā, kā mēs esam iecerējuši, tad atdzīvīsimies, — vairākkārt uzsvera Atis Sedvalds. Arī mums radās pārliecība, ka Līvānu biokīmiskajai rūpnīcai ir nākotne, ka mēs par to dzirdēsim un rakstīsim vēl ne vienu vien reizi. Ne velti īsajā štatu sarakstā ir atradusies vieta dārznieciņai. Ne velti nogāzītēs greznojas akmensdārzi un cirtainām galvām māj asteres. Cilvēki, kuri savā durvju un logu priekšā audzē puķes, netaisās atstāt šo vietu.

Attēlā: Atis Sedvalds.

«Dolce France» dziesmas — Latgalei

Pie angļu un vācu valodas, kas reizumis skan mūsu pilsētu ielās, pamazām sākam pie-
rast.

Pēcsociālisma eksotiku brauc skatīties tūristi, brauc ārzemju rūpnieki meklēt sadarbības iespējas. Bet skanīgā un melodiskā franču izruna vēl ir retums.

Pagājušās nedēļas nogalē Līvānos skanēja dziesmas franču valodā. Ar Francijas kora asociācijas aktīvu līdzdalību tās šūrp bija atvedis turienes skolotāju koris «Dolce France» un pušamo instrumentu kvintets — kapella «Korus' CO».

Sadarbība aizsākās pirms četriem gadiem, kad Preiļu rajona skolotāju koris ar koncertiem viesojās desmit Francijas pilsētās. Šoreiz dziedošs ārzemju pedagogus uzņēma Daugavpils Pedagoģiskās universitātes koris, kuru tāpat kā mūsu rajona skolotāju kori vada diriģents Edgars Zniņš. «Dolce France» uzstājās Daugavpilī, Rēzeknē, Balvos. Atbrauca arī uz Līvāniem, kur ar luterāņu draudzes mācītāja Ulda Fandzejeva laipnu piekrišanu baznīcas telpās noorganizēja lielisku koncertu.

Pārpildītā baznīcīņa liecināja, cilvēki ir izslāpuši pēc mākslas, pēc patiesas un dziļas baudījuma, ko sniedz kameramūzika un kora dziedāšana. Un to gaisotni, ko sniedz baznīcas velves, nevar aizstāt ne ar kultūras nama skatuvi, ne brīvdabas estrādi. Koncerta klausītāji baudīja patiesus garīgumus.

Bet ko par viesošanos Līvānos saka tālie ciemiņi? Ar Jersikas skolas angļu valodas skolotājas Gintas Vucinas palīdzību savos iespaidos dalījās tikai trīs no kuplā dziedātāju pulka — Floransa, Fransuā un Šantāla.

— Mēs jutāmies gaidīti. Tās bija vienkārši brīnišķīgi. Pārsteidza cilvēku siltā attieksme, jo Francijā koncertos neko tādu vēl līdz šim nebijām iepazīnuši.

Draudzību jūt pat uz ielām, kuras ir tik

patīkamas un ļoti atšķiras no mūsu dzimtenes pilsētu ielām — šeit neredzam uzmācīgo un blīvo reklāmu, ir daudz puķu, un viss tik zaļš.

Koncertā visi klausījās ļoti uzmanīgi. Uzmanīgi un pacietīgi bija pat bērni. Mūsu kora diriģents Zilberis Viledjē teica, ka koncerts jūsu maztūņajā baznīcā bijis viens no spilgtākajiem iespaidiem viņa mūziķa dzīvē.

Mēs nejutāmies pārsteigti, kad nācās saskarties ar dažādu labiericību vai servisa trūkumu. Tā problēma, ka nav silta ūdens, ir nieks, kuru var droši neņemt galvā, kad ir tik silta un draudzīga uzņemšana. Daudzi no mums Latvijā ir pirmo reizi un ar interesi sev atklāj, ka kaut kur pasaulē ir arī savādāk nekā Francijā.

Nekautieties no tā, ka jūsu ekonomiskā dzīve vēl ir atpalikusi. Visur pasaulē daudz augstāk tiek vērtētas morālās vērtības. Varbūt pateicoties tieši tam, ka jums vēl tik daudz kā pietrūkst, esat saglabājuši vairāk jūtu un labestības. Tāpēc ir mazliet skumji, ka daži no jums jūtas vilušies tik sūri un grūti izcīnītā Latvijas neatkarībā. Droši vien tas ir tādēļ, ka krities dzīves līmenis, ka pilsētā ir augsts bezdarba līmenis.

Bet ir jāatceras, ka tieši neatkarība ir jūsu tautas lielākā bagātība. Dzīvē nekas paliekošs nenotiek ātri. Ar laiku un ar centīgu darbu nāks arī materiālie labumi.

Protams, Francijā no masu komunikācijas līdzekļiem mēs bijām jau ieguvuši noteiktu informāciju par situāciju Latvijā. Tagad būs iegūti konkrēti iespaidi par jūsu problēmām. Cilvēku sapratne un labvēlīgā attieksme pret ārzemniekiem mums ļaus turpmāk mājās brīvi izteikties par Baltiju.

Pēc koncerta mēs saņēmām veselus kalnus ziedu. Nekur citur Vakarēiropā par to nevar pat sapņot. Tāpēc esam pateicīgi visiem, kas klausījās mūsu dziesmas, kas mūs uzņēma savās mājās. Mēs jūs nekad neaizmirsīsim!

Sargieties no meitenēm!

Krimīķis bērņukiem un tantukiem. Ar variācijām.

Variācija pirmā.

Sākums sākumskolā.

Tas notika 25. jūlijā. Suņi nerēja un vāmas nekēra. Arī lietus negāza kā ar spaiņiem. Viss risinājās raiti un samērā kļu, kā jau mazpilsētā ierasts. Bēmi spēlējās skolas pagalmā. Un galvenokārt jau tikai meitenēs.

Tikai viens «bet» šajā spēles idillē. Un proti, Aleksandrai, Svetlanai, Jelenai, Tatjanai un Vjačeslavam — lieliskajam piecītim — ienāca prātā doma pilnveidot savu atpūtu. Mazliet sarežģījot spēles noteikumus. Spēles turpinājums sekos pašā skolā, bet, lai viss notiktu interesantāk, — mācību ēkā ir jāiekļūst caur vēdloodziņu. Sacīts — darīts.

Skola minētajam piecītim nekad nav izraisījis īpaši siltas jūtas. Arī šoreiz nē. Nu varēja ļaut vaļu savām negatīvajām emocijām. Kā jau kino noskatīts, tika sarīkota demolēšana. Un burtiski visās klasēs. Pusaudži izmētāja grāmatas, rakstāmpiederumus, uzskates materiālus, traukus, skolotāju personīgās mantas. Jandāliņš īstu jautrības vilni sita tajā brīdī, kad skolas mēbeles no vienas klases tika pārvietotas otrā. Sak, tie tik nu būs pekstīņi, kad mazie atnāks uz skolu un vairs nepazīs savu klasi. Arī audzinātājam nākošajā dienā to bija grūti izdarīt. Lai skolu sakārtotu, katrām skolotājām savā klasē bija jānostrādā zināms dienu skaits, kurš norādīts viņu paskaidrojumos un izziņas policijai.

Otrā variācija.

Neveiksme.

Preiļos bēmiem nav kur īsti izvēsties: ne te ir sava Disnejlenda, ne vērsu ciņas kā Spānijā, ne safari kā Āfrikā. Atliek vienīgi pamēģināt iekļūt cieši noslēgtās telpās, kur glabājas importa lielās limonādes pudeles un saldumi. Neba pilsēta tādu vietu būtu trūkums.

Pēc dažām dienām mums jau zināmā kompānija, šoreiz skaitliski mazākā sastāvā, centās uzlauzt veikalu «Erato». Izsita loga stiklu, sabojāja durvju atslēgas, nodarot materiālo zaudējumu par piecpadsmit latiem. Ar gamadža roku līdz kārumiem nevarēja aizniegties. Skāde!

Populāra informācija cītīgiem lasītājiem.

Preiļu rajona nepilngadīgo lietu inspekcijas inspektore, policijas majore Elma Aksjonova ir izskatījusi šos materiālus, apvienojot tos vienā lietā, un pieņēmusi lēmumu atteikt ierosināt krimināllietu, bet piemērot audzināšanas rakstura piespiedu līdzekļus nepilngadīgajiem.

Materiālais zaudējums abos gadījumos nav atlīdzināts. Nepilngadīgo rīcībā ir saskaņojamas nozieguma pazīmes pēc Latvijas Republikas Kriminālkodeksa 139.panta 4. daļas, bet ņemot vērā to, ka pusaudži valstīdīgi atzinās un šis ir pirmais izdarītais likumpārkāpums un no visiem pusaudžiem tikai vienam ir sasniegts vecums, no kura iestājas kriminālatbildība — 14 gadi, un sabiedriskā bīstamība nav liela, bet pārējie pusaudži nav sasnieguši šo vecumu, krimināllietas iero-

sināšanu var atteikt un nodot materiālus tiesai audzināšanai.

Paredzēts informēt Rudzētu palīgskolu par Tatjanas un Vjačeslava izdarīto pārkāpumu.

Trešā variācija.

Ar nakšņošanu.

Īsti svētdienīga vasaras pēcpusdiena, kad lielākā daļa pilsētņieku vēl remdējas tuvējo ezeru dzestrājā spirtumā vai arī steidzīgi pārliūko savu nelielo dārziņu devumu. Ko vēl var savlaicīgi nogādāt mājās, kamēr par to ražu nav parūpējušies nelūgti palīgi? Gurdums ienācis pilsētas ielās pēc vakarējās lielās rosības — republikas pašvaldību darbinieku sacensībām. Bet ne mūsu varoņu prātos.

Ap Preiļu 1. vidusskolu pēdējā laikā vienmēr valdījusi liela rosība. Un nu pēkšņi negaidīts klusums. Jāiet izliūkos. Domāts — darīts. Un ar vēdloodziņiem arī nav jāpiņķerējas. Pirmā stāva logs vecajā skolā ēkā, kas ved uz bibliotēkas telpām, pēc samērā īsas bikstīšanas un bakstīšanas ir vaļā. Aidā! Aiziet!

Jau pirmajā telpā varens loms — naudas maks ar latīņiem iekšā. Un vēl kasetes, grāmatas un žurnāli. Protams, tikai tie, kas patīk. Bibliotēkā kļūst par šauru. Piedzīvojumu meklētāju gars aicina tālāk, — ne par velti skolā aizsāktais remonts ar neizjustu krāsu smārdu, ar vēl nebaudītu piedzīvojumu trīsu vilina «meklētājus» turpmākos klejojumos. Iepazīta tiek skolas vecā ēka: ar izbaudītu kafiju, mūzikas klausīšanos un ākstīšanos. Bet vilinājums seko vilinājumam.

Un, raugi, mūsu draugi jau pa jauncelamo galeriju ir nokļuvuši skolas galvenajā ēkā. Un tad tā sagādīšanās — koridorā blakus skolotāju istabai. Celtnieki šeit ir krietni izpalīdzējuši piedzīvojumu meklētājiem, jo blakus telpā vēl stāv celtniecības sastatnis, tā saucamais āzis, kuru pielieto augstāku virsmu krāsošanai. Arī pusaudži apzinās tā lomu. Un, skat, ir jau pie skolotāju istabas augšējā lodziņa. Un pēdējo jau ir tik vienkārši izņemt laukā. Telpā mantu ka biezs. Neapgriezti. Jo blakus telpās rit remontdarbi. Tādēļ šoreiz gamadžus ieinteresē magnetofons ... un vēl šis tas. Bet — būtiskākais guvums ir skolas visu kabinetu atslēgas. Nevajag pat vārdu: «Sezam, atveries!» Skolas apgaita var sākties. Un priekš šā vēl vesela nakts. Jo tikai rīta pusē ir domāts guvumu nogādāt savā vietā. Un ne jau mājās.

Šeit lieti noder vecākā brāļa — Vasilija padoms. Kā nekā puisis ir atzīts par sabiedriski bīstamu un bijis tiesāts: Kamēr skolas laudis vēl tikai lēš nodarītos zaudējumus, policija darbojas.

Vasilijs ir aizmūrēts, un ir ierosināta krimināllietā pēc 210. panta par nepilngadīgo iesaistīšanu noziedzīgā darbībā. Ar šo lietu nodarbojas Andris Upenieks.

Tikmēr tantukiem par likumu.

Šajā vietā stāsts aptrūkst, jo stājusti pūkstēt tā autora sirds.

Atvadu vārdi

Voldemāram Romanovskim

1949. 15. V – 1995. 16. VIII

Nāve nāk ne saukta, ne aicināta – negantā plāvēja piezogas klusi, nemanāmi. Starp otrdienu un trešdienu tā izvēlējās Tevi, Voldemār. Kāpēc? Atbildi zini vienīgi Tu, bet Tu – klusē...

Pirmdienas pievakarē Tu «Novadniekam» piedāvāji savu pēdējo rakstu. Tu teici – tas vēl nav pabeigts, tas vēl jāpieslīpē, un pēc Aglonas lielajiem svētkiem Tu to izdarīsi. Tu biji ļoti, pat pārāk, dzīvespriecīgs, Tu mūs cienāji ar šampānieti, un mēs pat neapjautām, ka dzeram rūgto atvadu biķeri...

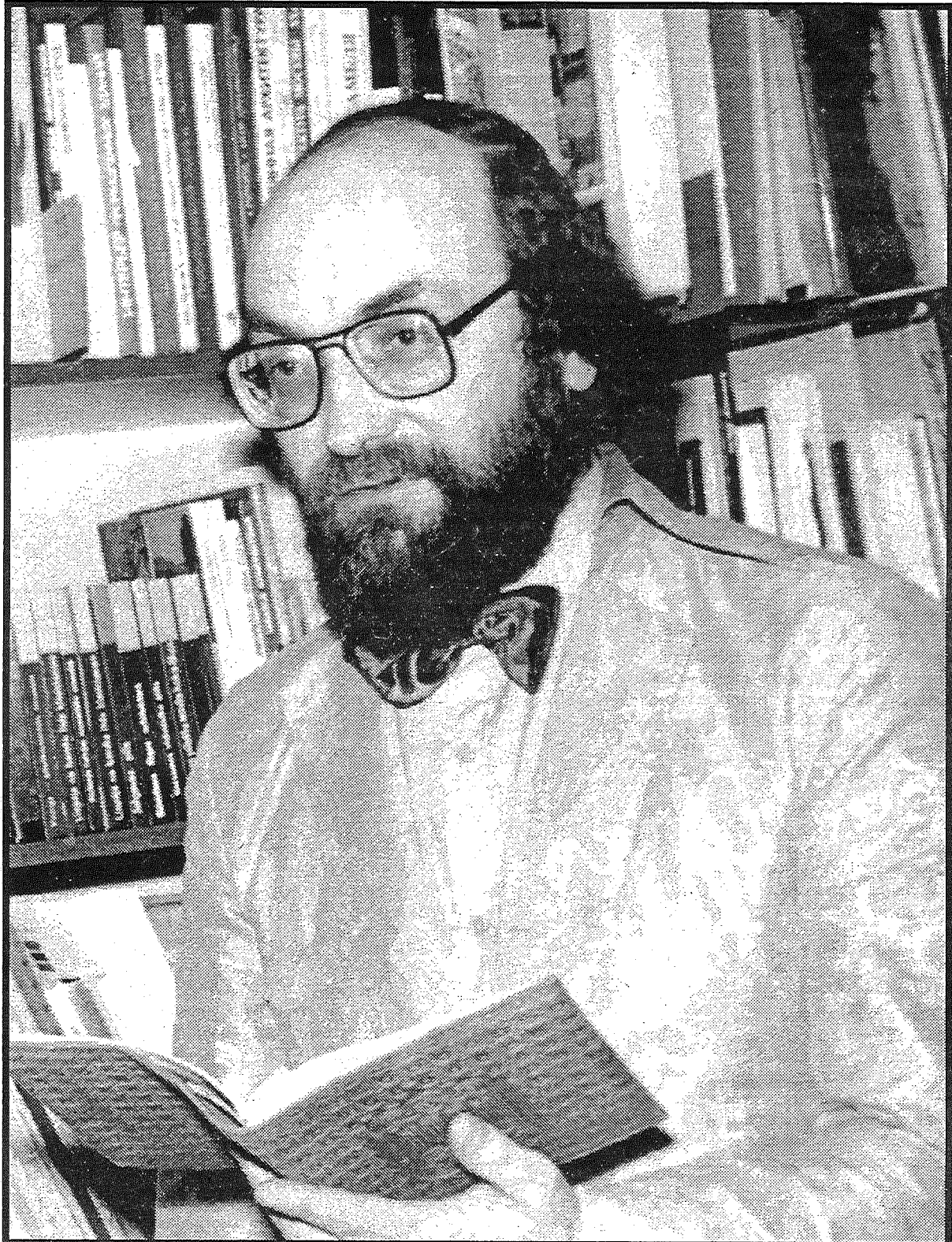
Mūsu avīzē Tu ienāci sen. Tu biji beidzis vidusskolu, vairākus gadus mācījies Maskavā literatūras institūtā, Tu jau biji publicējis presē savus dzejoļus un atdzejojumus. Pie mums Tu strādāji par tulkotāju un korespondentu, gaišajā Atmosodas laikā rakstīji par latgaļu kultūru un literatūru, un lasītāji, droši vien, atceras rubriku «Mantojums», kuras autors Tu biji. Tu iekļāvies Preiļu rajona kultūras aprītē – gan ar savu tiešu līdzdalību, gan ar publikācijām un vārsēm presē. Pēc tam Tu strādāji Salas skolā par skolotāju, bet pēdējā laikā, vairs nebūdams «Novadnieka» štata darbinieks, joprojām sadarbojies ar mūsu avīzi, gatavojot reportāžas Latgales televīzijai.

Tagad tas pieder mūžībai. Un tavam pēdējam materiālam, ko Tu nepabeidzi un kuru šodien publicējam, turpinājuma, kā Tu plānoji, nebūs. Nebūs arī reportāžu Latgales televīzijā. Nebūs jaunu vārsu... Tu esi aizgājis...

*Daudz vasaru un rudens zelta būs,
Un dzīves vēji nerimstoši trauksies tālāk,
Pār Tavu pārāk agri beigto dzīvi,
Pār dienām, kuras pārtrūka tik pēkšņi.*

**Lai vieglas Tev, Voldemār,
dzimtenes smiltis!**

Laikraksta «Novadnieks» redakcija

Televīzijas programma

Sestdiena, 19. augusts

Latvijas TV I
9.00 Mult. filma. 9.25 Koncerts. 9.50 Basketbola sacensību maratons. 10.00 Mielasts ar Mārtiņu Vincentā. 10.20 Pasaules mode. 10.40 Pie Oto. 11.05 Mīlestība sāk. 13. sēr. 11.55 Globuss. 12.25 Pūtēju orķestru koncerts. 13.45 Basketbola sacensību maratons. 18.00 Ziņas. 18.10 Mīlestība sāk. 14. sēr. 19.00 Mirkļi. 19.25 Basketbola sacensību maratons. 19.35 Vernisāža. 19.55 Ķirurgi. 6. sērija. 20.30 Panorāma. 21.15 Labvakar piedāvā... 22.55 Kad iemil svešinieku. Mākslas filma.

Latvijas TV II
8.04 — 11.00 Picca TV 11.00 TV veikals. 11.30 Vai tu zini? 11.45 Kristīgā programma. 17.05 Perspektīva. 17.35 Pasaules meistarsacīkstes motobraukšanā šosejā pa apli. 10.05 Tikšanās. 18.35 Programma nedzirdīgajiem. 19.00 Telekompānija LTS. 19.30 Paradīzes plūdmale. 66. sērija. 19.55 Apveikuma koncerts. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.05 Ziņas krievu val. 22.15 Latloto. 22.25. E iela. 285. un 186. sērija. 23.15 Noziegumam pa pēdām. 71. sērija.

Krievijas sabiedriskā TV
8.00 Ziņas. 8.20 Lego. 8.50 TV seriāls bērniem. Manas vasaras noslēpumi. 9.25 Rīta pasts. 10.00 Padomi kulinārijā. 10.15 Veselība. 10.50 Province. 11.20 Dialogs. 11.40 Balzaminova precības. Mākslas filma. 13.25 Spogulis. 14.00 Ziņas. 14.20 Dzīvnieku pasaulē. 15.00 Dievkalpojums. 16.05 Lai mīgs gadījums. 17.00 Laiks. 17.20. Mult. filma. 17.30 Cirkus. 18.00 Sākums. Mākslas filma. 20.00 Laiks. 20.55 Bankokas Hiltona. 5. sērija. 21.45 Estrādes dziedātāju konkurss. 23.15 Autorallijs.

Svētdiena, 20. augusts
Latvijas TV I
9.00 Mūzika. 9.20 Koncerts. 9.40 Bezrūpīgā svētdiena. 10.00 Basketbola sacensību maratona noslēgums. 10.30 Džungļi. 11.15 Mīlestība sāk. 14. sērija. 12.05 Leonids Breikss. 12.35 Gleznotājs Jēkabs Bīne. 13.05. Balets. 14.30 Dzied jauktie kori. 17.00 Kaujas lauks. 3. filmas 1. daļa. 19.10 Vakara pasakas. 19.30 TV puikām un meitenēm. 19.35 Dziesma manai paaudzei. 19.55 Flinstoni. 20.30 Panorāma. 21.15 Brīvdabas koncerts. 22.45 Ar dziesmu pa dzīvi.

Latvijas TV II
8.00 — 11.00 Picca TV. 15.45 Dievkalpojums. 17.15 Cilvēktiesības pasaulē. 17.45 Pludmales volejbols. 18.30 Cilvēks zvēnu pasaulē. 19.00 Telekompānija LTS. 19.30 Paradīzes plūdmale. 67. sēr. 19.55 Kinotomis. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.20 Cirkus. 23.10 NTV-5. 0.10 Prizma Prim.

Krievijas sabiedriskā TV
8.00 Ziņas. 8.20 Rīta agrumā. 8.50 Multfilmas. 9.10 Kamēr visi mājās. 9.40 Kristāla kurpīte. 10.30 Poligons. 11.00 Vispasaules ģeogrāfija. 12.15 Varavīksne. 13.00 Acimredzamai

neticamais. 13.40 Autorallijs. 14.00 Ziņas. 14.20 Pastaiga Marrijas teātri. 15.10 Ceļotāju klubs. 16.05 Logs uz Eiropu. 16.05 Multfilmas. 17.00 Laiks. 17.20 Viens pret vienu. 17.40 Bokss. 19.00 Ieslodzījumā. ASV trilleris. 21.00 Svētdienā. 22.00 Bankokas Hiltona. 6. sēr. 22.50 Mīlestība no pirmā acu uzmetiena.

Pirmdiena, 21. augusts

Latvijas TV I
18.00 Ziņas. 18.10 Karaliene Bona. 8.sēr. 19.10 Ekrāns bērniem. 19.30 Programma Saimnieks. Valsts rekets mazajam biznesam. Melnais darba tirgus. Lai pni lūdzam Daugavas krastā. 20.00 Prece un dizains. 20.20 Rīt, parīt aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.00 Sports. 21.05 Reklāma un sludinājumi. 21.15 Mēmiņu laiki. 2.sēr. 22.25 Kultūras programma. 23.15. Mirkļi.

Latvijas TV II
18.20 Prizma Prim. 18.40 Sacensības spidvejā. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Jautājums pēc būtības. 19.35 Hameleonu rotaļas. 97. sēr. 20.00 Konkurence. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.25 E iela. 287., 288. sēr. 23.15. Paradīzes plūdmale.

Krievijas sabiedriskā TV
17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.00 Mēs. 20.00 Laiks. 20.55 Tikšanās ar A. Solženicu. 21.10 Divas biļetes uz dienas seansu. Mākslas filma. 22.55 Versijas. 23.15 Futbols. 23.45 Preses klubs.

Otrdiena, 22. augusts
Latvijas TV I
9.00 Mēmiņu laiki. 2. sēr. 10.10 Mielasts ar Mārtiņu Vincentā. 10.30 Zīmes. 18.00 Ziņas. 18.10 Koncerts. 18.25 Laukkredīts. 19.10 Ekrāns bērniem. 19.30 Skats no malas. 19.55 Ķirurgi. 7. sēr. 20.30 Panorāma. 21.15 Kino 100. 21.45 Lai tev labi klājas. 13.sēr. 22.25 Opermūzika.

Latvijas TV II
18.00 Valdības preses konference. 18.30 Hameleonu rotaļas. 98. sēr. 19.00 LTS ziņas. 19.30 CFI piedāvā. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.25 A.Žilinska mūzika. 23.10 NTV-5.

Krievijas sabiedriskā TV
8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.00 Tēma. 20.00 Laiks. 21.05 Muzikāls stāsts. Mākslas filma. 22.35 Versijas. 22.55 50/50.

Trešdiena, 23. augusts
Latvijas TV I
9.00 Ķirurgi. 6. sēr. 9.40 Zemnieku spēle Dauderos. 18.00 Ziņas. 18.10 Saimnieks. 18.40 Rauls un Brigita Angiano no Meksikas. 1.daļa. 19.10 Ekrāns bērniem. 19.25 Č.Lučāno. Ernesto. TV izrāde. 19.55 Flinstoni. 20.30 Panorāma. 21.15 Tā esot bijis, tā varētu būt. 21.30 Lai tev labi klājas. 14. sēr. 22.10 Nedēļas cilvēks. 22.25 Opermūzika.

Latvijas TV II
18.00 Prizma Prim. 18.30

Kalns. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Hameleonu rotaļas. 99.sēr. 19.45 Dzīvīte, dzīvīte. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.25 Hameleonu rotaļas. 23.30 Šokējošais šovs. 0.10 Regbija.

Krievijas sabiedriskā TV
8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 9.10 Tēma. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.00 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.00 Sappu fabrika. 22.00 Laiks. 22.55 Milas svētki. Francijas kinokomēdija. 22.35 Versijas. 22.50 Jaunie mietpilsoņi.

Ceturtdien, 24. augusts.
Latvijas TV I
9.00 Ķirurgi. 7. sēr. 9.25 Nedēļas vidū. 9.40 Bezrūpīgā svētdiena. 10.00 Tā esot bijis, tā varēja būt. 18.00 Ziņas. 18.10 Aktieri svešumā. 18.45 Koncerts. 19.10 Ekrāns bērniem. 19.25 Dok. filma. 19.55 Organizācijas Glābiet bērnus un Latvijas TV kopīgi veidots raidījums. 20.30 Panorāma. 21.15 90—tie. 22.05 Kriminālieta diviem. 11.sēr.

Latvijas TV II
6.45 — 10.00 Picca TV. 17.00 Saeimas frakciju viedokļi. 17.45 TV veikals. 18.15 Ukrainas Neatkarības diena. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Noziegumam pa pēdām. 72. sēr. 20.05 Vārds invalīdam. 22.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.05 Ziņas. 22.25 Naksniģas melodijas.

Krievijas sabiedriskā TV
8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 9.10 Sappu fabrika. 9.50 Ceļotāju klubs. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Spēle Miljons. 19.05 Lai atcerētos. 20.00 Laiks. 20.55 Maskava. Kremļi. 21.15 Blakus sēdošais. Itālijas mākslas filma. 22.35 Patons. ASV mākslas filma. 0.10 Versijas.

Piektdiena, 25. augusts
Latvijas TV I
9.00 Kriminālieta diviem. 11. sēr. 10.00 Vizīte. 10.20 90—tie. 18.00 Ziņas. 18.15 Mīlestība sāk. 15. sēr. 19.10 Bērniem. 19.25 Pasaules mode. 19.50 Globuss. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt. 20.25 Reklāma. 20.30 Panorāma. 21.05 Reklāma un sludinājumi. 21.15 L.Stumbre. Nākošvasar. Valmieras teātra izrāde.

Latvijas TV II
6.45 — 10.00 Picca TV. 17.10 Prizma Prim. 17.30 TV veikals. 18.00 Kontaksts. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Dienas tēma. 19.35 Noziegumam pa pēdām. 73. sēr. 20.20 Problēma stopkadrā. 20.30 TV Polonia. 21.00 NTV-5. 22.05 Šodien. 22.25 E iela. 23.10 Mikrofona nakts programma.

Krievijas sabiedriskā TV
8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 9.10 Lai atcerētos. 9.50 Rīta zvaigzne. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Mežoniģais lauks. 18.25 Cilvēks un likums. 18.55 Brīnumu lauks. 19.45 Labu nakti, mazuļi. 20.00 Laiks. 20.55 Taverna Jamaika. 1.sēr. Lielbritānijas TV seriāls. 21.50 Versijas. 22.10 Futbols. 22.40 skatiens. 23.35 Muzikāli izklaidējošs raidījums. 0.30 Ziņas.

Mēs spēlējam Jums Latgalē

LIELĀ KONCERTU TŪRE

U. Marhilevičs,
J. Jarāns un D. Porgants

19. augusts	Krustpils
20. augusts	Jēkabpils
21. augusts	Preiļi
22. augusts	Daugavpils
23. augusts	Krāslava
24. augusts	Ludza
25. augusts	Rēzekne
26. augusts	Madona

Aktiers, mūzika, fikšonās ar Latvijas Čelā komandājiem. Ieeja brīva, pēc koncerta dejas

LATVIJAS CEĻŠ

VIENOTĪBA • STABILITĀTE • ATTĪSTĪBA

LUKOIL
Baltija R

KONKURSS

DEGVIELAS EKONOMIJA ZEMNIEKA SĒTĀ

Konkursā var piedalīties visi, kas atrakstis mums par tradicionāliem un netradicionāliem veidiem, kā ietaupīt degvielu lauku darbos.

BALVU FONDĀ — DĪZELDEGVIELA

I vieta - 3000 l
II vieta - 4000 l
III vieta - 2000 l
5 veicēšanas balvas - 500 l degvielas katrā

Atbilžu iesūtīšanas termiņš — 5. septembris (pasta zīmogs). Adresējiet — reklāmas aģentūrai "Zaļš" p/k 38, Rīgas raj., Saulkalne, LV 2117 un uzrādiet, lūdzu, savu adresi un tālruna numuru (ja ir)

Joahims Zigerists runā skaidru valodu Latvijai

Pie velna ar komunistiem

Par divām lietām komunistiem nekad nav bijis ne mazākas jēgas: par plaukstošu valsts saimniecību un par naudu. Tāpēc nav jābrīnās par Latvijas nozēlojamo saimniecisko stāvokli. Valsts prezidents bijis komunisti, ministru prezidents bijis komunisti, Saeimas priekšsēdis bijis pats dīžkais komunisti, puse ministru bijuši komunisti, un 70% Saeimas deputātu bijuši komunisti. Komunisti atrodami turpat visās partijās - sākot ar "Latvijas ceļu" līdz LNNK. Latvijā cilvēkiem tikai tad klāties labāk, kad mēs visus komunistus aiztrieksim pie velna. Tieši tur viņiem būtu ista vieta.

Kopuzņmēmums «Linda» Līvānu un Aglonas krautuvēs turpina iepirkt papīrmalku

bērza — \$ 26;
egles — \$ 23;
priedes — \$ 22,

skuju koku zāģbaļķus — \$ 32, diametrs virs 18 cm, garums 6.1 m.

Telefoni Līvāni — 43336, Aglona — 58434 (vakaros).

Izsakām sirsnīgu pateicību zemessargu 35. bataljona 4. rotas komandierim Jānim Grandānam, zemessargam Anatolijam Pastaram un S-2 daļas priekšnieka vietniekam Geraldam Kalinkevičam, soferim Edgaram Pokšanam par operatīvu rīcību, lieciniekiem un visiem pārējiem, kuri palīdzēja zādzības atklāšanā Rudzātu pagasta «Stapislavovā».

Pastaru ģimenes

Sludinājumi un reklāma ☎ 22305

☎ Pārdod

Opel-Kadet, 1984.g., 5 durvis, labā tehniskā stāvoklī, \$ 2050. Zvanīt 23644 pēc 19.00;

steidzami automašīnu Ford Sierra, 1984.g., ļoti labā tehniskā stāvoklī. Cena Ls 900. Telefons 24429;

BMW 320 i, 1984.g., sarkanā krāsā, lietie diski, lūka, dators, tikko no Vācijas. Tel. 21425;

VAZ-21013, 1975.g. Tel. 24417;

GAZ-24, 1988.g. (pikaps, metāla būda, motors pēc kapitālā remonta). Tel. 8-248-66459 vakaros vai 44612;

baļķus un lauksaimniecības inventāru. Tālrunis 19719;

sešviļņu šiferi. Zvanīt vakaros pa tel. 23643;

traktoru T-40 1988.g. izlaidums, viena pickabe, rezerves daļas, kultivators. Tālrunis 15380, 15176;

jagdterjera šķīmes kucēnus. Tel. 52450 pēc 21.00;

T-74 ar lāpstu un uzkarī. Tālrunis 21037;

ziemas kviešu sēklu (ir kvalitātes sertifikāts), ZIL-133 vidējo tiltu, dzinēju, MTZ-80/50 priekšējās riepas ar kamerām. Tālrunis 31233 vakaros;

zemeņu stādus. Zvanīt 46749, izņemot

svētdienas;

3. laktācijas govi. Tel. 54671;

labu slaucamu govi. Tel. 15325 no 9 līdz 16 (darbdienās);

9 gadus vecu darba ķēvi. Zvanīt pēc 20.00 pa tel. 54714;

Livānu tipa māju, lauku mājas, traktoru T-150 K (var rezerves daļām). Tālrunis 55625;

māju Upmalas pag. Timenovā. Tālrunis Aizkraukle 8-251-28577;

saimniecību ciematā «Vanagi» vai MAINA pret māju Livānos vai jaunu mašīnu VAZ. Interesēties piektdienās, sestdienās «Vanagos» pie Ribulēs vai zvanīt Jēkabpils 8-252-35020 vakaros;

māju Preiļos Daugavpils ielā 12;

jaunu māju ar saimniecības ēkām un 3 ha zemes Smelteros. Tālrunis 16217;

tris istabu dzīvokli Sutros. Tel. 34499;

Iedusskapjus, saldētavas «Snaige». Piegāde, garantija. Tel. 21268;

malku un oša dēļus. Tel. 21557;

Ford Taunus, 1979.g. Tālrunis 41341;

linu kombainu vai MAINA pret govīm. Zvanīt 23824;

VAZ-2105, 1981.g. Zvanīt 37577 pēc plkst. 20.00;

VAZ-2101. Tel. 65083.

☎ Pērk

18 un 45 m3 alumīnija sistēmas. Tālrunis Talsi 8-232-21108;

kartupeļus. Tālrunis 44172;

40 l kannas. Tel. 18341;

govi. Tel. 59258;

cūkgaļu 1,05 lati/kg, liellopa gaļu 0,70 lati/kg. Tālrunis 55737;

VAZ, piedāvāt pa tālr. 8-250-45873;

aitas, cūkas, jaunlopus. Tel. 55625;

cūkas, liellopu, jaunlopu un aitas gaļu. Cenās pēc vienošanās. Tālrunis 23160.

☎ Maina

divistabu dzīvokli Livānos (2. stāvs, telefons, pēc remonta) pret līdzvērtīgu Preiļos (siera rūpnīcas rajonā nepiedāvāt). Tālrunis 23865 vakaros.

☎ Dažādi

veikalā Aglonas ielā 24 (sporta skola) sporta inventārs un sieviešu kurpes;

lūdzu atsaukties sanbernāra īpašnieku no Livāniem, kurš nopirka suni Pļaviņās un piezvanīt pa tālr. Pļaviņās 34810.

Likās, ka tu dzīvot spētu
Vēl trīs mūžus, māmuliņ,
Ka tu aiziet nevarētu
Tur, kur tikai klusums mīt.

M.Ķempe
Izsakām līdzjūtību Helēnas Stūriņas piederīgajiem, VIŅU kapu kalnā pavadot.
Kaimiņi

Nu krūze pilna, pilna dvēsele
Ar gadiem ilgi sakrāto,
Nu es jums nestu, es jums dotu,
Bet nevaru vairs pacelt to.

Izsakām līdzjūtību Helēnas Stūriņas piederīgajiem, VIŅU kapu kalniņā izvadot.
Veikala «Pie Kriša» kolektīvs

Tu zemes priekus, sāpes savās
krūtīs nesi,
Un zeme tevi ņem, kad klūsti vārgs.

Esam kopā ar Irēnas Luriņas tuviniekiem, VIŅU pāragri smiltājā izvadot.
Puncuļu fermu kolektīvs

Pie jums vairs nepārnākšu,
Man sācies gājienš svešs.
Dziest dienas gaisma maiga,
Tumst acis zaļais mežs.

F.Bārda
Izsakām līdzjūtību Irēnas LURIŅAS piederīgajiem sakarā ar viņas pāragro nāvi.
Priekuļu skolas bijušie klasesbiedri un audzinātāja

Lai paliek zili virši
Zaļos sūnu paklājos,
Tos atradu, kad piedzimu,
Tos atstāju aizejot.

Izsakām dziļu līdzjūtību Nadeždai Reliņai, pāragri VĪRU guldot smiltājā.
1. sekcijas kaimiņi

Koks nezina, kad vētrā tas lūzis,
Ne cilvēka sirds, kad pukstēt tā stās.
Esam kopā ar tevi, Nadežda,
Ielajās bēdās.

Preiļu RKN un muzeja kolektīvi

Kā negrib sirds ticēt,
Ka cilvēks var tā —
No gaišās dienas aiziet mūžībā.
Skumstam līdzī piederīgajiem,
Follimonu KRASNOPJOROVU
pēdējā gaitā izvadot.
SIA RBKK

Mīlo tētīn, tavas rokas
Dzīvē prata tikai dot.
Tikai vienu nepaspēji —
Pasniegt roku aizejot.

Izsakām dziļu līdzjūtību Vasilijam un Ninai Krasnopjoroviem TĒVU un VĪRĀTĒVU guldot kapu kalniņā.
Namu pārvaldes kolektīvs

Ilgus gadus dzidri rīti
Saucu darba dienu sākt,
Bet nu zemes klēpi klusā
Nogurušās rokas stāj.

Izsakām līdzjūtību ilggadējās telegrafistes Ninas Krūmiņas piederīgajiem sakarā ar viņas nāvi.
SIA «Lattelekom»
Preiļu nodaļas kolektīvs

**Preiļu SIA «Agroapgāde»
Rušonā, Krasta ielā 8,**
tirgo firmas «Tehnika» ražotos kokapstrādes darbgaldus: frēzmašīnu ar kamanām, horizontālo urbšanas iekārtu, zeimerzāģi, garinātājzāģi, pārvietojamo lentveida gateri, lentzāģa asināmo un lokamo iekārtu.
Var pasūtīt: biezumēveles, riktēveles, kombinētās ēveles, daudzžāģus, malkas žāģus, kokapstrādes virpas.
**KontakttELEFONS Preiļos 65189, 65056. Talsos, firma «Tehnika»,
Ceļnieku ielā 11,
tel. 8-232-20139, 20185.**

Rīgas firma «PROFINDEX» meklē enerģiskas, komunikablas 30 - 40 g.v. sievietes ar vidējo vai augstāko izglītību periodiskam darbam (informācijas vākšanai) Preiļos. Mūsu adrese: Dzīvamā ielā, 87/89 - 311. Rīga, t. 7 286 707 no 9.00 līdz 17.00.

IBG

MĒS AR JUMS

Livānu pilsētas dome
1995. gada 27. jūlijā ir
apstiprinājusi ēkas Livānos,
Daugavpils ielā 44
privatizācijas projektu.
Tālrunis uzziņām 43523.

Mednieku kandidātu ievērbai
Mednieku iestājsāmsens Livānu virsmē-
niecībā šī gada 13. septembrī plkst. 9.00.
Dokumentus iesniegt Livānu virsmēniecībā
līdz 5. septembrim. Pēc šī termiņa dokumentus
nepieņems. Sīkāka informācija pa tālr. 42296,
42963.

Izsakām līdzjūtību Inārai sakarā ar
TĒVA Alberta Livdāna nāvi.
Ardavas skolas skolotāji

Aizejot cilvēkam ardievas saka,
Aizejot cilvēks kaut vārdu bilst,
Kāpēc tu aizgāji nepasakot,
Kāpēc tik pēkšņi cilvēki mirst?
Lai mūsu klusā līdzjūtība palīdz
pārciest negaidīto zaudējuma sāpi
Voldemāra ROMANOVSKA
piederīgajiem.
Laikraksta «Novadnieks» kolektīvs

Mēs. Lielie, Varenie, —
mēs tomēr tikai nieki,
kad Daba darina
uz nakti zvaigžņu sieku;
tāls, tāls tads spožums,
augstaugsti nolikts:
bēg prāta možums,
ļimst brašais solis.
Tik neaizsniedzams
un vienkāršs, kluss
un neizklīdzzams
ir zvaigžņukrusts.
A.Pormale
Izsakām līdzjūtību Voldemāra
ROMANOVSKA tuviniekiem.
Preiļu rajona kultūras nams
Muzejs

Piemini mani kā dzeju, kā dziesmu,
Kā liepziedu smaržu
Un veldzīgu vēsmu pār sāpēm.
Kā dzeju, kā dziesmu,
Paturī, piemini mani.
J.Liepa
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Voldemāra Romanovska tuviniekiem,
VIŅA traģiskās nāves gadījumā.
Preiļu rajona bibliotekāri

Latgales televīzijas kolektīvs izsaka
dziļu līdzjūtību LTS Preiļu biroja
korespondenta Voldemāra
ROMANOVSKA tuviniekiem
sakarā ar viņa nāvi.

Zeme dova, zeme ņēma,
Zeme visu nepaņēma.
Labī darbi, mīļi vārdi —
Tie palika šai saulei.
P/Ņ «Atvārs» kolektīvs izsaka vis-
dziļāko līdzjūtību Konstantīnam
Stūriņam sakarā ar SIEVAS nāvi.

Paliek prieki, paliek bēdas,
Paliek viss, ko traucos gūt.
Izsakām līdzjūtību Inārai Caunei
sakarā ar BRĀLA Voldemāra nāvi.
Darba biedri

Un atmiņas ziedēs ap tevi
Kā baltas ābeles...
Sērojām kopā ar tuviniekiem,
Helēnu Stūriņu smiltājā guldot.
Statistikas nodaļas kolektīvs

NOVADNIEKS
Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi,
LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759.
Pasūtījuma indekss 68169.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums
«Laikraksta «Novadnieks» redakcija»
Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī
Ls 0,56. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

**Redaktors
Pēteris Pizelis**
Reģistrācijas apliecība Nr. 1018
Iespiests SIA «Latgales druka»,
Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.
Ofsetiespiedums. Melns 4800.